

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI
DLA GMINY WYRZYSK DO ROKU 2019**

Zakres	imię i nazwisko	Data / podpis
OPRACOWANIE DOKUMENTU	mgr Marta Karaś	

Egz. nr	
Nr ewid.	

GRUDZIEŃ, 2010 R.

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	3
SPIS RYSUNKÓW	4
słowniczek	5
I. Wstęp	6
1.1. Podstawa prawna	6
1.2. Cel i zakres opracowania	6
1.3. Metodyka wykorzystana do sporządzenia prognozy	8
II. Zawartość i główne cele Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019	9
2.1. Stan gospodarki odpadami	9
2.1.1. Organizacja i system zbierania odpadów komunalnych	9
2.1.2. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych na terenie Gminy Wyrzysk	12
2.1.3. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	13
2.2. Problemy ochrony środowiska w gospodarce odpadami	13
2.3. Założone cele w gospodarce odpadami do 2019 roku	14
2.3.1. Cele strategiczne do 2019 roku	14
2.3.2. Cele szczegółowe na lata 2011 – 2014	14
2.4. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko	15
2.5. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania	16
2.6. Organizacja ponadgminnych systemów w gospodarce odpadami komunalnymi	18
2.7. Planowany system zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy	22
2.8. Źródła finansowania	24
2.9. Harmonogram zadań	25
III. Ocena zgodności kierunków działań zaproponowanych w aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	27
3.1. Prawodawstwo międzynarodowe i wspólnotowe	27
3.2. Prawodawstwo krajowe	27
3.3. Opracowania	29
IV. Analiza stanu środowiska na terenie Gminy Wyrzysk	34

4.1. Gleby.....	34
4.2. Wody powierzchniowe.....	37
4.3. Wody podziemne	40
4.4. Powietrze atmosferyczne	43
4.5. Hałas	44
4.6. Pola elektromagnetyczne	46
4.7. Zasoby przyrodnicze	47
<i>źródło: opracowanie własne na podstawie www.natura2000.eea.europa.eu. Identyfikacja, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko.....</i>	<i>51</i>
V. Identyfikacja, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko	52
VI. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko	56
VII. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku zaniechania realizacji założeń aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk	58
VIII. Rozwiązania alternatywne	59
IX. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	60
X. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	62
XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	63

SPIS TABEL

Tabela 1. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne zebrane w latach 2007 – 2009 z terenu Gminy Wyrzysk.....	9
Tabela 2. Udział poszczególnych strumieni odpadów w ogólnej ilości wytwarzanych odpadów na terenie Gminy Wyrzysk wraz ze wskaźnikiem nagromadzenia masowego odpadów oraz ilością wytwarzanych odpadów w latach 2007 - 2009	10
Tabela 3. Rodzaje i ilości pojemników na zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne na terenie Gminy Wyrzysk, stan na listopad 2010 r.....	10
Tabela 4. Harmonogram zadań na terenie Gminy Wyrzysk	25
Tabela 5. Klasy bonitacyjne gruntów ornych i użytków zielonych na terenie powiatu pilskiego i Gminy Wyrzysk, stan na 2004 rok	34
Tabela 6. Procentowy udział kompleksów przydatności rolniczej gruntów ornych na terenie Gminy Wyrzysk, stan na 2004 rok	35
Tabela 7. Zawartość metali ciężkich, pierwiastków śladowych oraz siarki siarczanowej w glebach Gminy Wyrzysk w latach 2000 - 2004	36
Tabela 8. Wykaz kanałów na obszarze Gminy Wyrzysk.....	38
Tabela 9. Wyniki badań stanu ekologicznego wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym Łobżonka – Wyrzysk na podstawie wyników badań w roku 2009	39
Tabela 10. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie Gminy Wyrzysk	40

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019*

Tabela 11. Ogólna charakterystyka geologiczna JCWPd nr 35	42
Tabela 12. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w roku 2009 na drodze krajowej nr 10.....	45
Tabela 13. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	46
Tabela 14. Przewidywane znaczące oddziaływania na następujące zagadnienia i aspekty środowiska związane z aktualizacją PGO dla Gminy Wyrzysk	54

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Piramida właściwej gospodarki odpadami.....	16
Rys. 2. Wody powierzchniowe na terenie Gminy Wyrzysk.....	38
Rys. 3. Ocena stanu i potencjału ekologicznego Jednolitych części wód płynących (JCW) badanych na terenie północnej wielkopolski w 2009 roku wg WIOŚ	39
Rys. 4. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) i Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie północnej wielkopolski.....	41
Rys. 5. Profile.....	41
Rys. 6. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych na rok 2008	42
Rys. 7. Wyniki monitoringu jakości wód podziemnych w roku 2009 wg badań PIG	42
Rys. 8. Podział województwa wielkopolskiego na strefy pod kątem oceny jakości powietrza.....	43
Rys. 9. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w Wielkopolsce w roku 2009.....	45
Rys. 10. Lokalizacja obszarów Natura 2000 położonych najbliżej Gminy Wyrzysk.....	51

SŁOWNICZEK

BAT – Best Available Technique, najlepsza dostępna technika
GPGO – gminny plan gospodarki odpadami
GPGOP – gminny punkt gromadzenia odpadów problemowych
GUS – Główny Urząd Statystyczny
GZWP – główny zbiornik wód podziemnych
IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
JCW – Jednolita część wód
JCWPd – Jednolita część wód podziemnych
KPGO – Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
NFOŚiGW -
OSN – obszary szczególnie narażone
OZO – obiekt zagospodarowania odpadów
PGO – plan gospodarki odpadami
PGOP – punkt gromadzenia odpadów problemowych
PKB – Produkt Krajowy Brutto
RLM – rzeczywista liczba mieszkańców
UM – Urząd Miejski
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPGO – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
zPGOP – zbiorczy punkt gromadzenia odpadów problemowych
ZUO – zakład unieszkodliwiania odpadów
ZZO – zakład zagospodarowania odpadów

I. WSTĘP

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.) „przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, **gospodarki odpadami**, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko nakłada art. 51 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, zgodnie z którym: organ opracowujący dokument (w tym przypadku Burmistrz Wyrzyska), o którym mowa w art. 46 lub 47, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

1.2. Cel i zakres opracowania

Podstawowym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Należy dążyć do sytuacji, w której względy ochrony środowiska są rozważane na równi z celami i priorytetami ekonomicznymi oraz społecznymi. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Wymagania dotyczące zakresu prognozy określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z tą ustawą Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia również:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Szczegółowy zakres prognozy został ustalony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (Pismo RDOŚ-30-OO.III-6617-217/10/AK z dnia 10 listopada 2010 r.) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu (Pismo DN.NS-72/28-54/10 z dnia 17 listopada 2010 r.).

1.3. Metodyka wykorzystana do sporządzenia prognozy

W Prognozie analizie poddano aktualny i prognozowany stan gospodarki odpadami na terenie Gminy Wyrzysk oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Wnioski z tej analizy odniesiono do stanu środowiska w gminie i przeanalizowano możliwe skutki realizacji aktualizacji Planu.

W Prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano uwzględnienie w Planie strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach (m.in. w KPGO 2010 oraz w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami) zarówno na poziomie krajowym jak i wojewódzkim.

Do analizy przyjęto dwa warianty rozważań:

- z realizacją założeń planu,
- zaniechanie wdrażania założeń planu.

W celu ułatwienia analizy oddziaływań zastosowano macierz oddziaływań elementów środowiska i zaproponowanych w aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk zadań, na podstawie której wyciągnięto określone wnioski.

II. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY WYRZYSK DO ROKU 2019

2.1. Stan gospodarki odpadami

2.1.1. Organizacja i system zbierania odpadów komunalnych

Głównym dokumentem regulującym kwestie gospodarki odpadami na terenie Gminy Wyrzysk jest *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Wyrzysk*, przyjęty uchwałą nr XLII/328/06 przez Radę Miejską w Wyrzysku w dniu 27 kwietnia 2006 roku. Został on opracowany zgodnie z założeniami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. 2005 r., nr 236, poz. 2008 ze zm.).

W 2009 roku 88% mieszkańców Gminy Wyrzysk objętych było zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych.

Odpady komunalne zmieszane

Ilość niesegregowanych odpadów komunalnych zebranych w latach 2007 – 2009 z terenu Gminy Wyrzysk przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne zebrane w latach 2007 – 2009 z terenu Gminy Wyrzysk

odpady	Ilość odpadów zebranych w poszczególnych latach w [Mg]		
	2007	2008	2009
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 367,88	2 509,51	2 666,04

źródło: dane od UM w Wyrzysku

Na podstawie wskaźników, zaczerpniętych z PGO dla woj. wielkopolskiego na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2019, szacunkowo można określić ilość wytwarzanych odpadów na terenie Gminy Wyrzysk w podziale na poszczególne strumienie odpadów (tabela 2.). Wskaźniki te są zróżnicowane na tereny wiejskie i miejskie. Dla potrzeb tego opracowania wskaźniki te zostały uśrednione.

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019*

Tabela 2. Udział poszczególnych strumieni odpadów w ogólnej ilości wytwarzanych odpadów na terenie Gminy Wyrzysk wraz ze wskaźnikiem nagromadzenia masowego odpadów oraz ilością wytwarzanych odpadów w latach 2007 - 2009

Lp.	Fracje odpadów	Odpady domowe			
		%	2007	2008	2009
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	23	606,13	577,19	613,19
2	Papier i tektura	20	527,07	501,90	533,21
3	Tworzywa sztuczne	15	395,30	376,43	399,91
4	Metal	5	131,77	125,48	133,30
5	Drewno	1	26,35	25,10	26,66
6	Odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa	15	395,30	376,43	399,91
7	Odpady zielone	2	52,71	50,19	53,32
8	Opakowania wielomateriałowe	7	184,48	175,67	186,62
9	Szkło	9	237,18	225,86	239,94
10	Odzież, tekstylia	2	52,71	50,19	53,32
11	Odpady niebezpieczne	1	26,35	25,10	26,66
Razem		100	2 635,36	2 509,51	2 666,04
Wskaźnik nagromadzenia odpadów [kg/Mk/rok]			182,79	175,91	184,70

źródło: dane z UM w Wyrzysku oraz Banku danych regionalnych GUS (www.stat.gov.pl) na podstawie Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019- aktualizacja

Odpady komunalne zmieszane (niesegregowane) są zbierane do specjalnych pojemników, które mieszkańcy albo wykupują albo dzierżawią od podmiotów, z którymi mają podpisaną umowę na odbiór odpadów.

Szczegółowa charakterystyka rodzajów i ilości pojemników przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Rodzaje i ilości pojemników na zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne na terenie Gminy Wyrzysk, stan na listopad 2010 r.

Pojemność pojemników	Ilość pojemników [szt.]
60l	9
110l	770
120l	1263
240l	272
1100l	65

źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z UM w Wyrzysku

Zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Wyrzysk wywożone są na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne – Wysypisko w Kłodzie* (*nazwa własna).

Odpady opakowaniowe selektywnie zbierane

Z danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Wyrzysku, oraz przedsiębiorstw zajmujących się zbieraniem i transportem odpadów z terenu gminy wynika, że selektywnej zbiórce podlegają odpady ze szkła i tworzyw sztucznych.

W 2009 roku w wyniku selektywnej zbiórki odpadów komunalnych zgromadzono:

- **28,50 Mg** opakowań z tworzyw sztucznych oraz
- **32,40 Mg** opakowań ze szkła gospodarczego.

Zebrane w ten sposób tworzywa sztuczne przekazywane są specjalistycznym firmom zajmującym się recyklingiem. W 2009 roku **15,3 Mg** tworzyw sztucznych przekazane zostało firmie EUROBAC

Organizacja Odzysku S.A. Bydgoszcz, a **13,2 Mg** odebrała firma Altvater Piła, która przekazała je do recyklingu we własnym zakresie.

W 2009 roku selektywnie zebrane odpady szklane odebrane zostały przez firmę „CEZAR” Kociuk Artur - Janikowo- **20,5 Mg**, natomiast pozostałe **11,9 Mg** odebrane zostały przez firmę Altvater Piła.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie Gminy Wyrzysk odbywa się do pojemników o pojemności 1,1 m³ i 2,5 m³ wystawianych na obszarze gminy przez Firmę „Komunalnik”, Altvater Piła i Gminę Wyrzysk.

Odpady ulegające biodegradacji

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Wyrzysk dopuszcza:

- kompostowanie odpadów roślinnych powstających na terenie nieruchomości we własnym zakresie i na własne potrzeby,
- spalanie pozostałości roślinnych na terenie nieruchomości poza urządzeniami i instalacjami do tego przewidzianymi o ile nie narusza to odrębnych przepisów.

Zgodnie z ustawą *o odpadach*, do obowiązków własnych gminy należy zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:

- do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Na podstawie KPGO 2010 oraz danych z GUS szacuje się, że w 1995 roku powstało **1237,22 Mg** odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Wyrzysk.

Maksymalna ilość odpadów ulegających biodegradacji możliwa do składowania z terenu Gminy Wyrzysk:

- w 2010 roku – 927,92 Mg, odzyskać należy 309,3 Mg,
- w 2013 roku – 618,61 Mg, odzyskać należy 618,61 Mg,
- w 2020 roku – 433,03 Mg, odzyskać należy 804,19 Mg.

Komunalne osady ściekowe

W 2009 roku wytworzono na terenie Gminy Wyrzysk **460 Mg** ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych.

2.1.2. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych na terenie Gminy Wyrzysk

Działalność z zakresu zbierania i transportu odpadów komunalnych z terenu Gminy Wyrzysk prowadzą dwa przedsiębiorstwa:

- Firma „Komunalnik” z Wyrzyska, która pobiera opłatę za faktyczną ilość zebranych odpadów, a średnia cena w 2010 r. to ok. 59,00 zł/m³ odpadów (czyli ok. 7,10 zł za 120l odpadów),
- Altvater Piła natomiast pobiera miesięczną opłatę ryczałtową, niezależnie od ilości wytworzonych odpadów, która w 2010 r. wynosi:
  - 24,50 zł/m-c za pojemnik 120l i 52,54 zł/m-c za pojemnik 240l - przy jednym odbiorze w miesiącu,
  - 18,85 zł/m-c za pojemnik 120l i 26,81 zł/m-c za pojemnik 240l – przy odbiorze dwa razy w miesiącu.

Stosowne pozwolenia z zakresu odbioru nieczystości ciekłych posiadają:

- „Komunalnik” Maria Grykier, (ul. Pocztowa 15, Wyrzysk),
- Jan Jurgoński, (ul. Kościuszki 4/4, Wyrzysk),
- Usługi Transportowe Witold Kasperek (ul. Leśna 45, Osiek n/Notecią).

Zużyte baterie odbiera firma REBA Organizacja odzysku S.A.

Na terenie Gminy Wyrzysk znajdują się również punkty, w których przy zakupie nowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego można oddawać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny:

- NEONET S.A. Sklep AGD RTV- ul. Staszica 22, Wyrzysk,
- PHU Grażyna Janicka- ul. Bydgoska 27a, Wyrzysk,
- Inter Consult S. A. Poznań, ul. Bydgoska 27a, Wyrzysk.
- Sklep Wielobranżowy Piotr Janicki- ul. 22 Stycznia 20, Wyrzysk.

Zużyty sprzęt RTV i AGD można także osobiście dostarczać do Altvater Sp. z o.o., ul. Łączna 4a, Piła.

Usługi w zakresie odbioru, transportu i unieszkodliwiania przeterminowanych leków z aptek na terenie Gminy Wyrzysk wykonuje firma F.H.U. „Natura” Marek Michałowski.

Poniżej przedstawiono listę aptek, w których można znaleźć specjalne pojemniki przeznaczone do zbierania przeterminowanych leków:

- Apteka Pod Orłem, (Plac Wojska Polskiego 14, Wyrzysk),
- Apteka Sokal Sp. j., (Plac Wojska Polskiego 20, Wyrzysk),

- Apteka Vitrum, (ul. Przy stawie 13, Wyrzysk),
- Apteka Barbara Gryczka, (ul. Główna 54, Osiek n/Notecią),
- Apteka Eskulap, (ul. Piękna 18, Osiek n/Notecią).

2.1.3. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Bagdad

Właścicielem składowiska jest Miasto i Gmina Wyrzysk a zarządcą Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Wyrzysku Sp. z o. o. Oddane do użytku w 1997 roku składowisko o powierzchni całkowitej 1,07 ha i pojemności całkowitej 24 500 Mg otrzymało w dniu 19.09.2008 zgodę na zamknięcie.

Inne instalacje:

1. Zakład Produkcyjno Handlowy Wielobranżowy „Stolprodex” Zygfryd Skuciński ZPChr., Pawłówek 6, 86-014 Sicienko

Odzysk odpadu o kodzie 03 01 05 (Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04) w procesie R1 (wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii).

2. Auto – Serwis Piotr Gackowiak, Ruda, 89-300 Wyrzysk

Odzysk odpadów o kodach 16 01 04* (Zużyte lub nie nadające się do użytkowania pojazdy) w procesie R14 (inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części).

3. PDP „HOLZ” Sp. z o.o., Wyrzysk Skarbowy 30A, 89-300 Wyrzysk

Odzysk odpadu o kodzie 03 01 05 (trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04) w procesie R1 (wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii).

2.2. Problemy ochrony środowiska w gospodarce odpadami

Na terenie Gminy Wyrzysk można wyróżnić następujące problemy dotyczące gospodarki odpadami:

- stopień objęcia mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych jest niewystarczający. Według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami (2008) powinien on osiągnąć 100% na koniec roku 2008. Obecnie dla Miasta i Gminy Wyrzysk wynosi 88%,
- brak uregulowania gospodarki odpadami ulegającymi biodegradacji powoduje, że nadal w większości trafiają na składowisko odpadów,
- brak jednolitego systemu ewidencji wytworzonych i zebranych odpadów,

- zbyt mało efektywna zbiórka odpadów selektywnych,
- niska efektywność zbiórki odpadów niebezpiecznych, jak i wielkogabarytowych,
- powstające miejsca nielegalnego składowania odpadów tzw. „dzikie wysypiska”,
- zbyt niska świadomość ekologiczna mieszkańców i wiedza na temat gospodarowania odpadami.

2.3. Założone cele w gospodarce odpadami do 2019 roku

2.3.1. Cele strategiczne do 2019 roku

Biorąc pod uwagę wyniki analizy stanu aktualnego gospodarstwa odpadami na terenie Gminy Wyrzysk, prognozy demograficzne oraz ilościowe odpadów, założenia dokumentów wyższego rzędu, w gospodarce odpadami komunalnymi dla Gminy Wyrzysk przyjęto następujące cele strategiczne do osiągnięcia do 2019 roku:

- 1) zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- 2) zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie,
- 3) zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- 4) wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- 5) gospodarowanie odpadami w powiecie w oparciu o zakład zagospodarowania odpadów – ZUO Piła.

2.3.2. Cele szczegółowe na lata 2011 – 2014

Cele strategiczne będą realizowane przez osiągnięcie celów szczegółowych w krótszym przedziale czasowym tj. w latach 2011- 2014:

- 1) prowadzenie działań edukacyjnych i promujących ograniczanie wytwarzania odpadów, wspierających uzyskanie efektu oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB, a także właściwe zagospodarowanie wytworzonych już odpadów,
- 2) aktualizacja zapisów *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Wyrzysk* oraz wymagań dla podmiotów zbierających odpady komunalne, dostosowujących zasady organizacji systemu gospodarstwa odpadami do celów wyznaczonych w Planie,
- 3) podjęcie działań w zakresie tworzenia ponadgminnych systemów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (ZUO Piła) ze szczególnym uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji,

- 4) ciągły nadzór nad istniejącym systemem odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy oraz bieżąca aktualizacja ewidencji umów i pojemników,
- 5) rozszerzenie zakresu selektywnego zbierania odpadów w celu zwiększenia ich ilości wydzielonej z ogólnej masy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy Wyrzysk,
- 6) zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów biodegradowalnych i ich zagospodarowania w celu osiągnięcia limitów, określonych w ustawie o odpadach, dotyczących maksymalnej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, możliwych do składowania:
  - w 2010 r. więcej niż 75 %,
  - w 2013 r. więcej niż 50 %,
  - w 2020 r. więcej niż 35 %,masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- 7) udział w tworzeniu regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych (ZUO Piła), za Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2019,
- 8) ograniczenie ilości składowanych osadów ściekowych na rzecz ich wykorzystania po przetworzeniu,
- 9) bieżące inwentaryzowanie i likwidacja powstających tzw. „dzikich wysypisk”,
- 10) okresowe monitorowanie postępu realizacji założeń Planu przy użyciu zaproponowanych wskaźników.

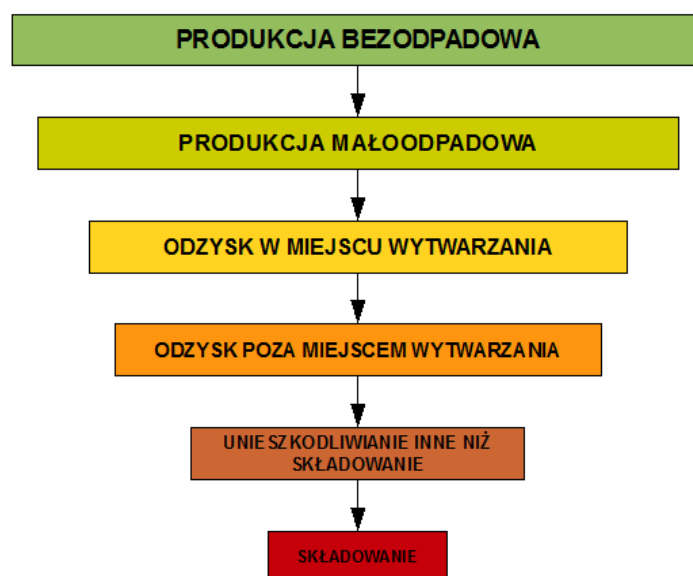
2.4. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

Odpady stanowią efekt uboczny bytowania człowieka oraz prowadzonej przez niego działalności. Obecnie, zarówno względy ekologiczne jak i ekonomiczne prowadzą do podejmowania działań mających na celu całkowite wykorzystanie odpadów lub ich eliminację ze środowiska. Z tych samych względów najkorzystniejszym sposobem gospodarowania odpadami jest prowadzenie takiej produkcji lub stylu życia, by unikać wytwarzania zbędnej ilości odpadów.

W przypadku odpadów komunalnych oznacza to wybór produktów pozbawionych zbędnych opakowań lub produktów o jak najmniejszym stopniu przetworzenia. Im bardziej produkt jest przetworzony tym większa ilość odpadów powstała podczas jego przygotowania. W odniesieniu do odpadów innych niż komunalne oznacza to wprowadzanie lub dążenie do produkcji bez - lub małodopadowej. Jeżeli prowadzenie produkcji bezodpadowej nie jest możliwe, najbardziej pożądanym staje się odzysk odpadów w miejscu ich wytwarzania, kolejnym - odzysk przez innego

odbiorcę lub unieszkodliwianie. Najmniej pożądanym wariantem jest unieszkodliwianie odpadów przez ich składowanie – jednakże jest to wariant najczęściej stosowany, ze względu na jego ogólnodostępność (Rys. 1.).

W tym celu należy podjąć działania z zakresu szeroko rozumianej edukacji ekologicznej mieszkańców gminy we wszystkich przedziałach wiekowych. Im społeczeństwo bardziej ekologicznie (a także i ekonomicznie) świadome, tym większa korzyść dla środowiska. Warto również podjąć działania promujące wykorzystywanie produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych.

Rys. 1. Piramida właściwej gospodarki odpadami
źródło: dane syntetyczne

2.5. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania

Wśród działań mających na celu wspomaganie prawidłowego postępowania z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania wyróżniono m. in:

- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami,
- kontrolowanie przez gminę stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

- zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planem gospodarki odpadami,
- kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- zgodnie z KPGO 2010, prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych:
  - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
  - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
  - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
  - tworzywa sztuczne,
  - metale,
  - zużyte baterie i akumulatory,
  - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
  - przeterminowane leki,
  - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
  - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
  - odpady budowlane remontowe.
- pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne,
- sposób zbierania odpadów musi być odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady będą kierowane,
- transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu,
- współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne,
- zgodnie z KPGO 2010, wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona analizą koszty – korzyści,
- ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów, takich jak (zgodnie z KPGO 2010):
  - kompostownie odpadów organicznych,

- linii mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,
- instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych),
- zakładów termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.
- tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych,
- gospodarka odpadami w gminie opierać się będzie na wskazanym w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami zakładzie zagospodarowania odpadów ZZO (ZUO Piła),
- Stosowane w ZUO technologie, ich przepustowość oraz wyposażenie muszą gwarantować realizację zakładanych dla danego obszaru celów w zakresie gospodarowania odpadami,
- Zgodnie z KPGO 2010, ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
  - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
  - składowanie odpadów pozostałych po procesach ich przetwarzania,
  - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
  - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
  - zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
  - zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
- stosowanie technologii spełniających kryteria BAT,
- składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń,
- budowa i rozbudowa składowisk odpadów jedynie w ramach planowanych do budowy i rozbudowy ZZO,
- monitorowanie wskazanych w gminnym PGO wskaźników wytwarzania odpadów oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki odpadów.

2.6. Organizacja ponadgminnych systemów w gospodarce odpadami komunalnymi

Koncepcja według analizy zapisów WPGO

Zgodnie z kierunkami działań wytyczonymi w WPGO, w województwie wielkopolskim przewiduje się funkcjonowanie 12 ponadgminnych zakładów zagospodarowania odpadów.

Mieszkańcy Gminy Wyrzysk będą obsługiwani przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów ZUO Piła.

Charakterystyka ZUO Piła

- Lokalizacja: ZUO Piła będzie się składać z trzech powiązanych ze sobą obiektów zlokalizowanych przy składowiskach (Kłoda, Trzcianka, Międzybłocie):
  - obiekt Piła – centralny,
  - obiekt nr 2 – Złotów,
  - obiekt nr 3 – Trzcianka.
- Zakład ten będzie obsługiwał łącznie blisko 300 000 mieszkańców z północnej części województwa Wielkopolskiego.
- W ujęciu terytorialnym Zakład obejmie 25 gmin z 3 powiatów (pilski, złotowski, czarnkowsko - trzcieński).
- Zarządzanie: ZUO Piła.

Instalacje do sortowania odpadów obejmują sortownię w zakładzie centralnym oraz sortownię do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów przy stacjach przeładunkowych, współpracujących z sortownią główną.

Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi i osadami ściekowymi dla obszaru działania ZUO Piła do roku 2020

W dniu 10 grudnia 2009 r. podpisane zostało Porozumienie Międzygminne pomiędzy gminami powiatów pilskiego (w tym m.in. Gmina Wyrzysk), czarnkowsko – trzcieńskiego oraz złotowskiego w celu prowadzenia wspólnej polityki gospodarowania odpadami i osadami ściekowymi na obszarze działania Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów (ZUO) Piła.

Jako element umowy w/w Porozumienia opracowany został dokument pt. „*Zasady funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi i osadami ściekowymi dla obszaru działania Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Pile do roku 2020*”.

Opracowanie to zakłada 3 warianty, dla których zostały określone założenia:

- **Wariant I – scentralizowany**, który zakłada funkcjonowanie jednego w całym rejonie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Pile oraz gminnych punktów gromadzenia odpadów problemowych (GPGOP) we wszystkich gminach Porozumienia,
- **Wariant II – zdecentralizowany**, który zakłada funkcjonowanie centralnego Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Pile, OZO w Trzciance i Złotowie, kompostowni w Czarnkowie oraz gminnych punktów gromadzenia odpadów problemowych (GPGOP),
- **Wariant III – zdecentralizowany**, który zakłada funkcjonowanie centralnego Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Pile, OZO wraz z sortownią, kompostownią i zbiorczym punktem gromadzenia odpadów problemowych (zPGOP) w Złotowie, sortowni odpadów,

stacji przetwarzającej, kompostowni i zbiorczego punktu gromadzenia odpadów problemowych (zPGOP) w Obiektach Współpracujących w Trzciance i Czarnkowie oraz gminnych punktów gromadzenia odpadów problemowych (GPGOP).

Preferowanym jest Wariant III:

1) Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Pile realizować będzie zadania z zakresu:

- segregacji selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych z rejonu jego działania celem przygotowania ich do zbycia;
- segregacji odpadów komunalnych zbieranych nieselektywnie na obszarze całego Porozumienia celem przygotowania ich do dalszego przetworzenia;
- recyklingu organicznego odpadów biodegradowalnych i osadów ściekowych zbieranych na terenie gmin z rejonu jego działania (fermentacja – Spółka Gwda);
- gromadzenia i przetwarzania odpadów problemowych w zbiorczym PGOP składającym się z:
  - linii recyklingu odpadów budowlanych;
  - linii demontażu i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych;
  - punktu magazynowania odpadów niebezpiecznych oraz ich przekazania do recyklingu i specjalistycznego unieszkodliwiania;
- przetworzenia biologicznego, termicznego lub chemicznego odpadów komunalnych zbieranych nieselektywnie z terenu całego Porozumienia;
- unieszkodliwiania przetworzonych odpadów resztowych powstałych w wyniku jego działania.

2) OZO w Złotowie realizować będzie zadania w zakresie:

- segregacji odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych z rejonu ich działania celem przygotowania ich do zbycia;
- recyklingu organicznego odpadów biodegradowalnych i osadów ściekowych zbieranych na terenie gmin z rejonu ich działania;
- gromadzenia i przetwarzania odpadów problemowych w zbiorczym PGOP składającym się z:
  - linii recyklingu odpadów budowlanych;
  - linii demontażu i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych;
  - punktu magazynowania odpadów niebezpiecznych oraz ich przekazania do recyklingu i specjalistycznego unieszkodliwiania;
- przygotowania odpadów komunalnych zbieranych nieselektywnie w ich rejonie do transportu pośredniego do ZUO w Pile.

3) Obiekty Współpracujące w Trzciance i Czarnkowie realizować będą zadania z zakresu:

- recyklingu organicznego odpadów biodegradowalnych i osadów ściekowych zbieranych na terenie gmin z rejonu ich działania;
- segregacji odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych odpadów opakowaniowych z rejonu ich działania celem przygotowania ich do zbycia;
- gromadzenia i przetwarzania odpadów problemowych w zbiorczym PGOP składającym się z:
  - linii recyklingu odpadów budowlanych;
  - linii demontażu i zagospodarowania odpadów wielkogabarytowych;
  - punktu magazynowania odpadów niebezpiecznych oraz ich przekazania do recyklingu i specjalistycznego unieszkodliwiania;
- przygotowania odpadów komunalnych zbieranych nieselektywnie w rejonie działania do transportu pośredniego do ZUO w Pile.

4) Gminne Punkty Gromadzenia Odpadów Problemowych realizować będą zadania z zakresu:

- magazynowania odpadów budowlanych z rejonu ich działania;
- magazynowania odpadów wielkogabarytowych z rejonu ich działania;
- magazynowania odpadów niebezpiecznych oraz ich przekazania do recyklingu i specjalistycznego unieszkodliwiania z rejonu ich działania.

Powyższy wariant zakłada, że funkcjonować będzie Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Pile realizujący wszystkie zadania przewidziane dla zakładów zagospodarowania odpadów. Część tych zadań ZUO w Pile realizowałby na potrzeby gmin pozostających w jego rejonie działania (m.in. Gminy Wyrzysk), część zaś na potrzeby wszystkich gmin Porozumienia.

ZUO w Pile prowadziłyby przetwarzanie odpadów zmieszanych zbieranych we wszystkich gminach Porozumienia oraz ich unieszkodliwianie na składowisku. Odpady zmieszane poddawane byłyby przetworzeniu biologicznemu (kompostowanie frakcji organicznej z odpadów zmieszanych) lub produkcję paliwa alternatywnego do wykorzystania w cementowniach lub spalarniach odpadów. Sytuacja taka będzie miała miejsce w chwili zakończenia eksploatacji (wypełnienia) wszystkich funkcjonujących składowisk na terenie gmin Porozumienia. OZO w Złotowie realizowałby część zadań na potrzeby gmin z rejonów ich działania (segregacja odpadów zmieszanych i odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie, kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji i osadów ściekowych, demontaż odpadów wielkogabarytowych, recykling odpadów budowlanych, zbieranie odpadów niebezpiecznych). W m. Czarnków i Trzciance funkcjonować będzie kompostownia odpadów ulegających biodegradacji i osadów ściekowych, segregacja odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych, recykling odpadów budowlanych, demontaż

i zagospodarowanie odpadów wielkogabarytowych, magazynowanie odpadów niebezpiecznych oraz punkt przesyłowy odpadów zmieszanych na środki transportu pośredniego do ZUO w Pile. Miasto Czarnków położone jest centralnie w stosunku do gmin objętych działaniem stacji przeładunkowej. Dla skrócenia tras dojazdowych proponuje się zatem umiejscowienie stacji przeładunkowej w Czarnkowie, nie zaś w Trzciance odległej od ZUO w Pile ok. 22 km. Ponadto na terenie Porozumienia powinny funkcjonować Gminne Punkty Gromadzenia Odpadów Problemowych (budowlane, wielkogabarytowe, niebezpieczne).

2.7. Planowany system zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy

W 2008 roku Gmina Wyrzysk uzyskała od Starosty Piłskiego zgodę na zamknięcie Gminnego Składowiska Odpadów Komunalnych w Bagdadzie - ŚR.IV.7649-1/1/2008.

Było ono eksploatowane do końca 2009 roku. Od 2010 roku wszystkie odpady komunalne z terenu Gminy Wyrzysk trafiają na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne – Wysypisko w Kłodzie* (*nazwa własna), które stanowi część ZUO Piła.

Odpady komunalne zmieszane

Odpady będą gromadzone w dotychczas wykorzystywanych pojemnikach o pojemnościach:

- od 10l do 50l (uliczne) - oraz
- 60l, 110l, 120l, 240l, 1100l

i odbierane będą zgodnie z harmonogramem ustalonym przez odbiorcę oraz właścicieli nieruchomości, przynajmniej raz w miesiącu.

Sugeruje się utrzymanie dotychczasowej częstotliwości odbioru odpadów, t.j.:

- 1 raz w tygodniu - z terenów miejskich oraz
- 2 razy w miesiącu - z terenów wiejskich.

Należy jednak zwracać szczególną uwagę na zmieniające się tendencje w wytwarzaniu odpadów, i w razie potrzeby modyfikować przyjęty schemat. W przypadku jakichkolwiek zmian częstotliwości odbioru odpadów, mieszkańcy powinni o tym zostać jak najszybciej poinformowani.

Zebrane odpady będą kierowane do segregacji, przetworzenia i unieszkodliwienia na składowisku odpadów komunalnych.

Istotną kwestią dla funkcjonowania systemu odbioru zmieszanych odpadów komunalnych jest ich ewidencja. Prowadzący odbiór odpadów komunalnych przedsiębiorca zobowiązany jest prowadzić ewidencję pozwalającą na wyodrębnienie poszczególnych grup wytwórców odpadów (odpady z gospodarstw domowych, odpady z obiektów użyteczności publicznej i obsługi ludności, odpady od podmiotów gospodarczych).

Odpady komunalne z selektywnej zbiórki

Zaleca się dwa systemy selektywnej zbiórki odpadów, które stanowią surowce wtórne (papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne):

- system pojemnikowy, dla:
  - budownictwa wielorodzinnego,
  - obiektów infrastruktury,
- system workowy, dla:
  - budownictwa jednorodzinne osiedli rozproszonych,
  - budownictwa jednorodzinne osiedli zwartych,
  - zabudowy zagrodowej.

Za odpady zbierane selektywnie nie pobiera się opłat.

Odpady ulegające biodegradacji

W zabudowie jednorodzinnej (zarówno zwartych osiedli jak i rozproszonych – zabudowie zagrodowej) proponuje się mieszkańcom kompostowanie w ogródkach przydomowych we własnym zakresie w miarę posiadanych możliwości lub włączenie do systemu zbiórki selektywnej.

Gospodarstwa jednorodzinne z terenów miejskich, które nie mają możliwości kompostowania we własnym zakresie należy wyposażyć w specjalistyczne pojemniki do zbiórki tych odpadów – jak w przypadku zabudowy wielorodzinnej.

W przypadku gospodarstw zagrodowych należy promować kompostowanie wytwarzanych odpadów organicznych z przeznaczeniem na potrzeby własne. Wykorzystane kompostowniki mogą stanowić gotowe pojemniki, worki lub mogą być wykonane własnoręcznie.

Odpady niebezpieczne w strumieniu odpadów komunalnych

Odpady niebezpieczne pochodzące z gospodarstw domowych powinny być zbierane w trakcie okresowych zbiórek oraz w Punkcie Gromadzenia Odpadów Problemowych. Założenia funkcjonowania takiego punktu są następujące:

- przyjmowanie odpadów niebezpiecznych (problemowych) powstających tylko w gospodarstwach domowych,
- przyjmowanie odpadów problemowych będzie bezpłatne,
- godziny otwarcia Punktu będą szczegółowo określone, a informacja o sposobie i zakresie przyjmowanych odpadów przekazana zostanie wszystkim mieszkańcom gminy np. w formie broszury,
- w Punkcie będzie prowadzona szczegółowa ewidencja przyjmowanych odpadów.

Na terenie Gminy Wyrzysk wprowadzane są specjalne pojemniki do gromadzenia przeterminowanych leków w gminnych aptekach oraz baterii np. w placówkach edukacyjnych, punktach usługowych, dużych firmach. Pojemniki na zużyte baterie bezpłatnie dostarcza firma REBA-Organizacja Odzysku S. A.

Rozstawione pojemniki posiadają odpowiednią konstrukcję zapobiegającą ich opróżnianiu przez osoby niepowołane. Ilość niezbędnych pojemników do gromadzenia wymienionych powyżej odpadów uzależniona jest od ilości miejsc sprzedaży produktów pełnowartościowych.

Odpady wielkogabarytowe i budowlane

W oparciu o doświadczenia różnych gmin w zakresie zbiórki odpadów wielkogabarytowych sugeruje się kontynuowanie na terenie Gminy Wyrzysk tzw. „wystawek” przed posesją, w terminie szczegółowo określonym w harmonogramie. Alternatywą dla „wystawek” jest możliwość oddania przez mieszkańców odpadów tego typu do Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów lub zbiórka tych odpadów na telefon.

Zebrane w trakcie prowadzenia zbiórki przedmioty nadające się do dalszego wykorzystania (np. używane, ale jeszcze niezniszczone meble lub sprzęt) będą przetrzymywane przez określony czas (np. miesiąc), gdyż mogą znaleźć się chętni do dalszego ich wykorzystania. Stworzone powinny być zasady umożliwiające odbiór takich przedmiotów przez potrzebujących przy jednoczesnym ogłoszeniu informacji o ich posiadaniu w siedzibie Urzędu Miejskiego, na stronie internetowej gminy czy na tablicy ogłoszeń. Pozostałe odpady wielkogabarytowe przekazane zostaną odbiorcy posiadającemu stosowne ku temu decyzje.

2.8. Źródła finansowania

Realizacja zadań związanych z budową systemu gospodarki odpadami komunalnymi wiąże się z wysokimi nakładami inwestycyjnymi. Większość instytucji, które udzielają dotacji lub korzystnie oprocentowanych kredytów na inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami, wymaga, żeby inwestycja osiągnęła odpowiednio duży efekt ekologiczny i objęła swym zasięgiem możliwie największą liczbę mieszkańców. Środki na finansowanie inwestycji infrastrukturalnych pochodzić mogą z następujących źródeł:

- własnych środków miast i gmin;
- dofinansowania z Wojewódzkiego lub Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- kredytów bankowych (np. Bank Ochrony Środowiska, Bank Gospodarstwa Krajowego);

- pozyskania inwestora strategicznego, także zagranicznego – utworzenia partnerstwa publiczno - prywatnego (PPP);
- środków europejskich (np. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – działanie 2.1., Wielkopolski Regionalny Program operacyjny – działanie 3.1. i 4.1., Program Współpracy Międzyregionalnej – priorytet 2, Szwajcarsko – Polski Program Współpracy – priorytet 2, Life+ - komponent II).

Obok wymienionych źródeł finansowania środki mogą być pozyskane z tytułu przyjęcia odpadów do unieszkodliwienia na składowisko, ze sprzedaży wytworzonego kompostu i energii, a także ze sprzedaży surowców wtórnych.

2.9. Harmonogram zadań

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram zadań przewidziany do realizacji na terenie Gminy Wyrzysk z zakresu gospodarki odpadami.

Tabela 4. Harmonogram zadań na terenie Gminy Wyrzysk

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Źródła finansowania
1	Objęcie 100% mieszkańców zorganizowanym systemem zbierania odpadów	Miasto i Gmina Wyrzysk	do 2011 r.	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
2	Wywiązywanie się gminy z obowiązków ustalonych w ustawie o odpadach i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	Miasto i Gmina Wyrzysk	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
3	Współpraca Gminy z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych	Miasto i Gmina Wyrzysk	Zadanie ciągłe	-
4	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Miasto i Gmina Wyrzysk, Starostwo Powiatowe w Pile, przedsiębiorcy	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, przedsiębiorcy, środki unijne
5	Współpraca w ramach Porozumienia Międzygminnego ZUO Piła	Miasto i Gmina Wyrzysk, przedsiębiorcy, pozostałe gminy Porozumienia	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
6	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Miasto i Gmina Wyrzysk, organizacje ekologiczne, organizacje odzysku, media	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
7	Kontrolowanie zgodności w zezwoleniach wydanych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku	Miasto i Gmina Wyrzysk	Zadanie ciągłe	Budżet gminy

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019*

	i unieszkodliwiania odpadów			
8	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	Miasto i Gmina Wyrzysk, ZUO Piła	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
9	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max 85%	Miasto i Gmina Wyrzysk, ZUO Piła	do 2014 r.	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
10	Rozwój istniejących i organizacja nowych systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	Miasto i Gmina Wyrzysk, starostwo Powiatowe w Pile, przedsiębiorcy, Urząd Marszałkowski	do 2012 r.	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
11	Aktualizacja zapisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie	Miasto i Gmina Wyrzysk	2011 r.	Budżet gminy
12	Kontrolowanie stanu ilości zawieranych umów w zakresie odbierania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi taką działalność	Miasto i Gmina Wyrzysk	Zadanie ciągłe	-
13	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”)	Miasto i Gmina Wyrzysk	Zadanie ciągłe	Budżet gminy
14	Rekultywacja Gminnego składowiska odpadów komunalnych w Bagdadzie	Miasto i Gmina Wyrzysk	Zadanie ciągłe	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
15	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie do max 50% (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w gminie w roku 1995)	Miasto i Gmina Wyrzysk, ZUO Piła, przedsiębiorcy	do 2013 r.	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne
16	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w <i>Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Wyrzysk na lata 2008 - 2032</i>	Miasto i Gmina Wyrzysk	do 2032 r.	Budżet gminy, przedsiębiorcy, fundusze ochrony środowiska, środki unijne, właściciele nieruchomości

źródło: opracowanie własne przy współpracy z UM w Wyrzysku

III. OCENA ZGODNOŚCI KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ZAPROPONOWANYCH W AKTUALIZACJI PGO DLA GMINY

WYRZYSK CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM,

WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

3.1. Prawodawstwo międzynarodowe i wspólnotowe

W związku ze wstąpieniem Polski w struktury Unii Europejskiej konieczne było dostosowanie działań naszego kraju do szeregu zapisów europejskich aktów prawnych, jak również celów do osiągnięcia w obrębie wielu aspektów funkcjonowania państwa. Jedną z dziedzin jest gospodarka odpadami.

Funkcjonujący obecnie system gospodarki odpadami a także zapisy aktualizacji PGO są zgodne m.in. z następującymi aktami prawa Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. *w sprawie odpadów niebezpiecznych,*
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/62/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. *w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych,*
- Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. *w sprawie składowania odpadów,*
- Dyrektywa 2002/96/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 stycznia 2003 r. *w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego (WEEE),*
- Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. *przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,*
- Dyrektywa 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. *w sprawie odpadów,*
- Rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. *w sprawie przemieszczania odpadów,*
- Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. *w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylająca dyrektywę 91/157/EWG.*

3.2. Prawodawstwo krajowe

Istniejący system gospodarki odpadami na terenie Gminy Wyrzysk jak również założenia aktualizacji PGO są zgodne z następującymi polskimi regulacjami prawnymi:

- Ustawa z dnia 13 września 1996 roku *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 r., nr 236, poz. 2008 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 roku *o gospodarce komunalnej* (Dz. U. z 1997 r., nr 9, poz. 43 ze zm.),

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *o odpadach* (Dz. U. z 2010 r., nr 185, poz. 1243),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r., nr 25, poz. 150 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. Nr 63, poz. 638 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku *o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej* (Dz. U. 2007 nr 90 poz. 607),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 27 września 2001 roku *w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. nr 112, poz. 1206),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 26 lipca 2002 roku *w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości* (Dz. U. nr 122, poz. 1055),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 roku *w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów* (Dz. U. nr 220, poz. 1858),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 roku *w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów* (Dz. U. nr 61, poz. 549),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 roku *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi* (Dz. U. 2005 Nr 219, poz. 1858),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych* (Dz. U. 2007 Nr 109, poz. 752),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199, poz. 1227 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2009 roku *zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów* (Dz. U. nr 39, poz. 320),
- Rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska*.

3.3. Opracowania

Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015

Podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele i priorytety rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić jest Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015. Stanowi ona punkt odniesienia dla innych strategii i programów rządowych oraz dla programów i strategii opracowywanych przez jednostki samorządowe niższego szczebla. Jest podstawą dla efektywnego wykorzystania przez Polskę środków rozwojowych, tak krajowych, jak i europejskich na realizację celów społeczno – gospodarczych. Strategia stawia cele oraz określa obszary uznane za kluczowe z punktu widzenia osiągnięcia tych celów, na których skupione będą działania Polski w przyszłości. Uwzględnia jednocześnie priorytetowe kierunki rozwoju światowej gospodarki oraz cele, jakie stawia Unia Europejska w odnowionej Strategii Lizbońskiej. Głównym celem założeń Strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Przedmiotowe opracowanie wpisuje się w realizację celu głównego SRK. Jakość życia to nie tylko dostęp do pracy i postępujący konsumpcjonizm, ale także możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury społecznej, uczestnictwo w procesach demokratycznych, dostęp do kultury i turystyki oraz aktywność w zakresie społeczeństwa obywatelskiego. Dobrze rozwinięty i sprawny system gospodarki odpadami komunalnymi jest jednym z najważniejszych elementów podstawowej infrastruktury społecznej. Realizacja założeń aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk wpisuje się w sposób szczególny w Priorytet II: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej. Zakłada on między innymi wsparcie tworzenia nowoczesnych systemów zagospodarowania odpadów. Przedmiotowe opracowanie przewiduje współpracę ramach Porozumienia Międzygminnego ZUO Piła i utworzenie na jego bazie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami. To pozwala na uznanie go za zgodny ze Strategią Rozwoju Kraju 2007 – 2015.

Polityka Ekologiczna Państwa

Dnia 22 maja 2009 r. Sejm podjął uchwałę o przyjęciu dokumentu „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016” (M.P. 2009 r. nr 34, poz. 501). Celami średniookresowymi (do 2016 r.) w zakresie gospodarki odpadami są, według Polityki Ekologicznej Państwa m. in.:

- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,

- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.

Przedstawione powyżej cele znajdują przełożenie w aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk, który zakłada obniżenie udziału odpadów składowanych w odniesieniu do przyjętych na składowisko. Opracowanie jest również zgodne ze wskazanymi w Polityce Ekologicznej Państwa kierunkami działań w latach 2009-2012, tj:

- realizacją projektów dotyczących redukcji ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenia udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwieniu wspieranych dotacjami,
- intensyfikacją edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów (np. opakowań, toreb foliowych) i ich preselekcję w gospodarstwach domowych.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Zgodnie z nowym zapisem ustawy *o odpadach* (art. 14, ust. 7), Krajowy Plan Gospodarki Odpadami, podobnie jak wojewódzki i powiatowy, powinien obejmować wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej obszar, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, odpady z remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory.

W Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 przyjęto następujące cele główne, zgodne z Polityką Ekologiczną Państwa:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających standardów Unii Europejskiej,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,

- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Przeprowadzona analiza celów i działań zawartych w aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk pozwala stwierdzić, że cele i działania przedstawione w Planie są zgodne z KPGO 2010.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami

Opracowanie *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019 - aktualizacja* wynika z zapisów ustawy o odpadach, która nakłada obowiązek aktualizowania PGO nie rzadziej niż co 4 lata. Jest on zgodny z zapisami dokumentu nadrzędnego jakim jest wyżej opisany KPGO.

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko:

- 1) Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
- 2) Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
- 3) Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
- 4) Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania:

- 1) Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- 2) Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.
- 3) Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
- 4) Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania oraz odzyskiwanie energii elektrycznej i/lub cieplnej w procesie pozyskiwania biogazu z kwater składowania odpadów.
- 5) Zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.

- 6) Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- 7) Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami.
- 8) Zgodnie z KPGO 2010, prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych:
  - a) odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
  - b) papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
  - c) odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
  - d) tworzywa sztuczne,
  - e) metale,
  - f) zużyte baterie i akumulatory,
  - g) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
  - h) przeterminowane leki,
  - i) chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
  - j) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
  - k) odpady budowlane remontowe.
- 9) Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.
- 10) Sposób zbierania odpadów musi być odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady będą kierowane.
- 11) Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
- 12) Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
- 13) Zgodnie z KPGO 2010, wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona analizą koszty - korzyści.
- 14) Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów, takich jak (zgodnie z KPGO 2010):
  - kompostownie odpadów organicznych,
  - linii mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych,

- instalacji fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych),
  - zakładów termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.
- 15) Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych.
- 16) Gospodarka odpadami w województwie opierać się będzie na wskazanych w WPGO zakładach zagospodarowania odpadów (ZZO).
- 17) Stosowane w ZZO technologie, ich przepustowość oraz wyposażenie muszą gwarantować realizację zakładanych dla województwa wielkopolskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.
- 18) Zgodnie z KPGO 2010, ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
- mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów
  - komunalnych i pozostałości z sortowni,
  - składowanie odpadów pozostałych po procesach ich przetwarzania,
  - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
  - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie
  - (opcjonalnie),
  - zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
  - zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
- 19) Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.
- 20) Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.
- 21) Budowa i rozbudowa składowisk odpadów jedynie w ramach planowanych do budowy i rozbudowy ZZO.
- 22) Monitorowanie wskazanych w WPGO wskaźników wytwarzania odpadów oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki odpadów.

Przeprowadzona analiza celów, działań i zadań zawartych w aktualizacji PGO Gminy Wyrzysk pozwala stwierdzić, że są one zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego.

IV. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY WYRZYSK

4.1. Gleby

Podział na klasy bonitacyjne jest odzwierciedleniem wartości rolniczej gleb. Podstawą zaliczenia gleb do danej klasy bonitacyjnej są przede wszystkim ich właściwości i warunki przyrodnicze terenu, wpływające zasadniczo na ich urodzajność. Klasy bonitacyjne ustalane są oddzielnie dla gruntów ornych i użytków zielonych. W obrębie gleb gruntów ornych wydzielono 9 klas bonitacyjnych z podziałem na 3 grupy:

Klasa I	Gleby orne najlepsze	Najlepsze grunty orne i użytki zielone klas I do III
Klasa II	Gleby orne bardzo dobre	
Klasa III a	Gleby orne dobre	
Klasa III b	Gleby średnio dobre	Średniej jakości grunty orne i użytki zielone klasy IV
Klasa IV a	Gleby orne średniej jakości	
Klasa IV b	Gleby orne średniej jakości (gorsze)	
Klasa V	Gleby orne słabe	Najlepsze grunty orne i użytki zielone klas V do VI z
Klasa VI	Gleby najłabsze	
Klasa VI rz	Gleby pod zalesienia	

Gleby występujące na obszarze gminy w większości zaklasyfikowane zostały do gleb o średnio dobrej, średniej i słabej jakości. Szczegółową klasyfikację gleb gminy, pod względem jakości bonitacyjnej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5. Klasy bonitacyjne gruntów ornych i użytków zielonych na terenie powiatu pilskiego i Gminy Wyrzysk, stan na 2004 rok

Powiat/gmina	Klasy bonitacyjne gruntów ornych w %								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz
Powiat pilski	0	0	7	19	32	19	16	6	1
Gmina Wyrzysk	0	0	13	29	28	18	10	2	0

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów WIOŚ Poznań "Agrochemiczne badania gleb w województwie wielkopolskim w latach 2000-2004"

Na podstawie powyższej tabeli można stwierdzić, że na terenie Gminy Wyrzysk przeważają grunty orne i użytki zielone średniej jakości, które łącznie stanowią 75% wszystkich gruntów ornych. 13% wszystkich gruntów ornych stanowią grunty najlepszej jakości, natomiast najłabsze grunty stanowią 12% ogółu.

Przydatność rolniczą gleb określają **kompleksy**, będące typami siedliskowymi rolniczej powierzchni produkcyjnej, z którymi związany jest odpowiedni dobór uprawianych roślin. Charakterystykę

kompleksów przyjęto ze względu na siedliska związane z uprawą zbóż ozimych, uznanych za najbardziej właściwe rośliny wskaźnikowe:

- siedliska odpowiednie do produkcji pszenicy i roślin towarzyszących określają:
  - kompleks 1 – pszenicy bardzo dobry,
  - kompleks 2 – pszenicy dobry,
  - kompleks 3 – pszenicy wadliwy;
- siedliska odpowiednie do produkcji żyta i roślin towarzyszących to:
  - kompleks 4 – żytni bardzo dobry,
  - kompleks 5 – żytni dobry,
  - kompleks 6 – żytni słaby,
  - kompleks 7 – żytni naj słabszy;
- siedliska odpowiednie do produkcji zbóż i roślin pastewnych:
  - kompleks 8 – zbożowo-pastewny,
  - kompleks 9 – zbożowo-pastewny słaby;
- kompleksy użytków zielonych:
  - kompleks 2z – użytki zielone średnie,
  - kompleks 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe.

Tabela 6. Procentowy udział kompleksów przydatności rolniczej gruntów ornych na terenie Gminy Wyrzysk, stan na 2004 rok

Nazwa kompleksu	Kompleksy przydatności rolniczej gruntów ornych w %								
	Pszenny bardzo dobry	Pszenny dobry	Pszenny wadliwy	Żytni bardzo dobry	Żytni dobry	Żytni słaby	Żytni naj słabszy	Zbożowo pastewny mocny	Zbożowo pastewny słaby
Powiat pilski	0	7	3	34	27	18	7	2	2
Gmina Wyrzysk	0	11	4	37	26	14	4	2	2

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów WIOŚ Poznań "Agrochemiczne badania gleb w województwie wielkopolskim w latach 2000-2004"

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie Gminy Wyrzysk przeważają siedliska odpowiednie do produkcji żyta i roślin towarzyszących (łącznie 81%). Dominuje tu kompleks żytni bardzo dobry, do którego zalicza się najlepsze gleby lekkie. Charakteryzują się one mniej trwałą strukturą, są głębiej wylugowane z węglanów i uboższe w makroelementy niż gleby kompleksów 1-3. Przeważnie są to gleby pseudobielicowe. Przy zachowaniu wysokiego stopnia kultury i stosowaniu właściwych zabiegów agrotechnicznych można uprawiać na nich wszystkie rośliny uprawne. Znaczny procent stanowi także kompleks żytni dobry, który obejmuje gleby wytworzone z piasków gliniastych lekkich podścielonych piaskiem słabo gliniastym lub piasków głęboko zalegających na glinach. Zaliczane są tu gleby brunatne i pseudobielicowe oraz czarne ziemie i mady. Są lekko kwaśne i ubogie w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe, okresowo suche. Wymagają systematycznego

nawożenia. Roślinami wskaźnikowymi tego kompleksu są: żyto, jęczmień i ziemniaki. Sporadycznie można uprawiać mniej wymagające odmiany pszenicy. Wysokość plonów zależy głównie od ilości opadów.

Wg danych Okręgowej Stacji Chemiczno Rolniczej w Poznaniu opublikowanych w Raporcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2007 roku (WIOŚ Poznań, 2008) na terenie Gminy Wyrzysk w latach 2005 – 2008 21- 40 % gleb wymagało wapnowania.

Od składu chemicznego gleby, a zwłaszcza od zasobności gleby w składniki pokarmowe roślin, w dużej mierze zależy jej żyzność. Określenie zawartości przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu w glebie pozwala na ustalenie dawek nawozów, zapewniających zarówno wzrost i rozwój uprawianych roślin, jak i utrzymanie odpowiedniej zasobności gleb z uniknięciem ryzyka zasolenia.

Niedobory magnezu, występujące we wczesnych stadiach wzrostu, wpływają ujemnie na późniejszy rozwój i plonowanie roślin uprawnych. Magnez jest pierwiastkiem bardzo ważnym dla procesów życiowych roślin – jest składnikiem chlorofilu.

Fosfor jest niezbędnym składnikiem do rozwoju rośliny. Jego obecność w glebie wpływa dodatnio na pobieranie innych składników pokarmowych przez rośliny, głównie azotu. Zwiększa odporność roślin na choroby.

Z badań agrochemicznych opublikowanych przez WIOŚ w Poznaniu za lata 2000 – 2004 wynika, że:

- powyżej 61% gleb na terenie Gminy Wyrzysk charakteryzowało się niską lub bardzo niską zawartością magnezu,
- 41-60% gleb charakteryzowało się niską lub bardzo niską zawartością fosforu,
- 61-80% gleb charakteryzowało się niską lub bardzo niską zawartością potasu.

Wyniki badań zawartości chromu, manganu, arsenu i żelaza oceniono na podstawie granic tolerancji zawartości pierwiastków toksycznych opracowanych przez IUNG w Puławach. Nie wykazano przekroczeń wskazanych pierwiastków w glebie ponad wartość naturalną na obszarze gminy, przypadku chromu i żelaza ich zawartość całkowita była niższa od wyznaczonych granic tolerancji.

Tabela 7. Zawartość metali ciężkich, pierwiastków śladowych oraz siarki siarczanowej w glebach Gminy Wyrzysk w latach 2000 - 2004

pierwiastek	Zawartość całkowita w [mg/kg]	Zawartość normalna w [mg/kg]
Cr	10,00	15-70
Mn	320	300-600
Fe	5867	10 000-30 000
As	2,267	1-20

źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów WIOŚ Poznań "Agrochemiczne badania gleb w województwie wielkopolskim w latach 2000-2004"

4.2. Wody powierzchniowe

Do wód powierzchniowych na terenie Gminy Wyrzysk należą: wody płynące w postaci rzek, kanałów i melioracji oraz wody stojące w postaci jezior i stawów hodowlanych.

Cieki

Gmina Wyrzysk w całości pokrywa się z obszarem dorzecza Noteci, stąd też wyznaczyć tu można działy wodne IV i V rzędu. Największym ciekim powierzchniowym jest Noteć, wpływająca na teren gminy z województwa kujawsko - pomorskiego w 168 km biegu, która stanowi południową granicę gminy. Płynąca ze wschodu na zachód Noteć, jak i jej dopływy, odwadniają cały obszar gminy. Z szeregu zlewni cząstkowych wpisanych w granice gminy na uwagę zasługuje obok zlewni własnej Noteci, zlewnia Łobzonki.

Rzeka Łobzonka to prawostronny dopływ Noteci o całkowitej długości 71,8 km. Do dorzecza Łobzonki przynależą jej lewobrzeżne dopływy Lubcza i Orla oraz prawobrzeżny Kanał Młotkowski. Okaliniec (inaczej zwany Kanałem Młotkowskim), płynie prawie równoleżnikowo z zachodu na wschód uchodząc w 15 km do Łobzonki. W swym środkowym biegu prowadzi wody jako ciek przykryty. Bierze on swój początek we wschodniej części Wzgórz Wysockich i płynie w mało wykształconej dolinie do drogi Wysoka - Pobórka Wielka, a następnie przepływa przez płaskie obniżenie znajdujące się między Wysoką i Wysoczką a Wysoką Małą i na południowy - zachód od tej miejscowości wpływa na teren Miasteczka Krajeńskiego.

Lubcza uchodząca do Łobzonki o długości 25,8 km odwadnia obszar 206,1 km². Rzeki Lubcza i Orla przepływają przez kilka zbiorników wodnych co wpływa wyrównująco na wielkość ich stanów i przepływów w ciągu roku.

Notowane najniższe w kraju sumy opadów dla Województwa Wielkopolskiego mają znaczący wpływ na niskie zasoby wodne. W odniesieniu do obszaru całego województwa średnie odpływy powierzchniowe wynoszą 3,74 l/s/km², (dla kraju, 5,2-5,4 l/s/km²). W Gminie Wyrzysk odpływ ze zlewni Noteci wynosi 4,0 l/s/km².

Główne rzeki z terenu gminy posiadają typowo śnieżno - deszczowy system zasilania znajdujący odbicie w różnicowaniu przepływów. Wysokie stany wód związane są z roztopami i występują na ogół w marcu i kwietniu. Wezbrania letnie, związane z maksimum opadowym, zaznaczają się słabo na obszarze powiatu. Na rzekach nie występują katastrofalne niżówki (bardzo niskie stany wody będące następstwem posuchy). Zjawisku temu zapobiegają jeziorne zbiorniki retencyjne oraz utrudniające odpływ zarastanie koryt rzecznych.

Od zasilania i ukształtowania powierzchni zależy wielkość odpływu wód w rzekach.

Na terenie Gminy Wyrzysk zlokalizowane są 4 kanały o łącznej długości 19 840 m.

Tabela 8. Wykaz kanałów na obszarze Gminy Wyrzysk

Nazwa	[km]	Długość w Gminie Wyrzysk [m]
Kanał Bąkowski	0+000-2+500	2 500
Kanał Młotkowski	0+000-6+920	6 220
Kanał Prac	0+000-5+620	5 620
Kanał Żuławka	0+000-5+500	5 500
razem	-	19 840

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Rejonowego Oddziału w Pile Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, stan na 1.01.2008 r.

Zbiorniki wodne

Na obszarze gminy występuje niewielka liczba zbiorników wodnych. Większość z nich to zbiorniki małe o powierzchni kilku hektarów, zarastające, bezodpływowe m. in. jeziora:

- Glesno – 3,2 ha,
- Gleśnieńskie – 7,75 ha,
- Gleszczoneckie – 4,2 ha.

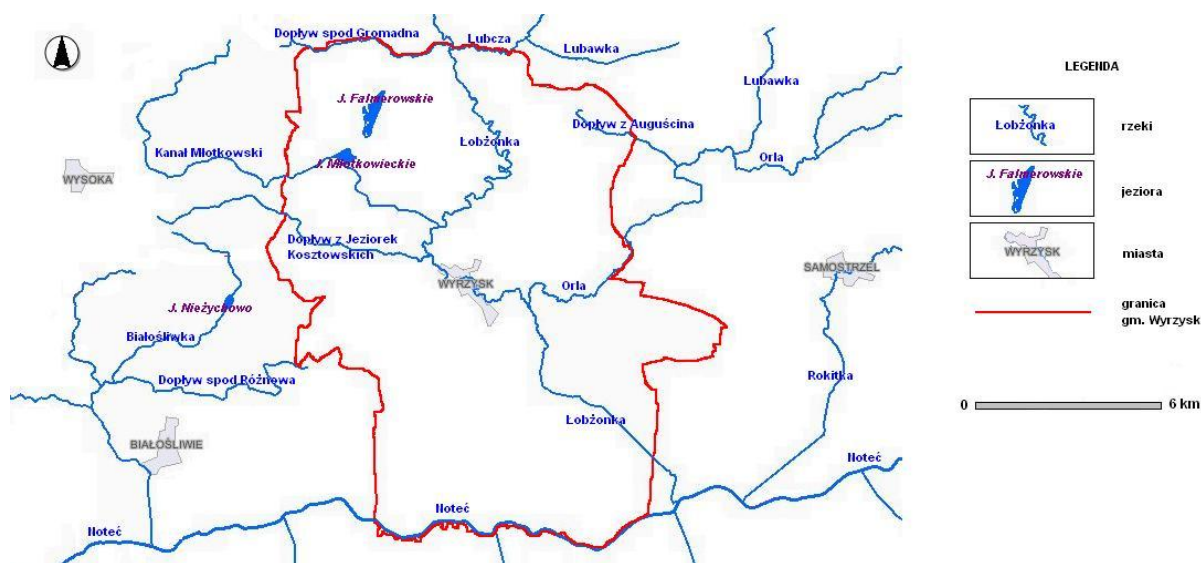
Na północno - wschodnich terenach gminy położone są większe akweny. Należą do nich jeziora:

- Falmierowskie – 53,0 ha,
- Młotkowskie – 24,0 ha.

Są to jeziora przepływowe, stanowiące naturalne zbiorniki retencyjne dla sieci rzecznej, a także odgrywające ważną rolę w gospodarce wodnej gminy.

Obszar doliny Noteci również bardzo ubogi w naturalne zbiorniki wodne, charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem stawów hodowlanych. Największy ich kompleks – Staw Ostrówek znajdujący się nieopodal Osieka nad Notecią przekracza 300 ha i zalicza się do największych w kraju.

Główne ciek i zbiorniki wodne na terenie Gminy Wyrzysk przedstawiono na Rys. 2.

Rys. 2. Wody powierzchniowe na terenie Gminy Wyrzysk

źródło: www.baza.pgi.gov.pl

Jakość wód powierzchniowych

Badania jakości wód powierzchniowych przeprowadzone zostały w ramach monitoringu przez delegaturę WIOŚ w Poznaniu w roku 2009 w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685) i rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Badania te dotyczyły rzek.

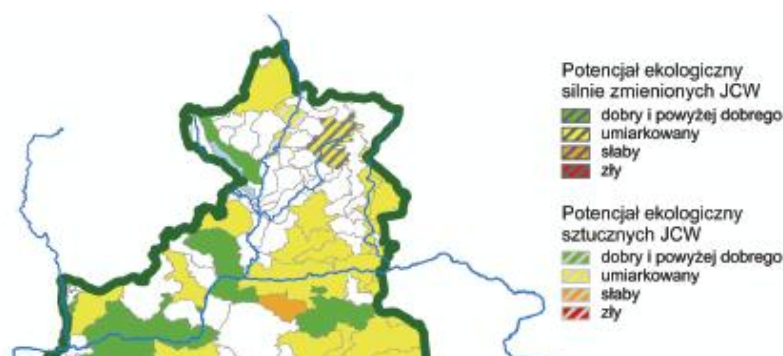
W ostatnich latach nie przeprowadzono badań jakości wód zbiorników na terenie Gminy Wyrzysk.

Tabela 9. Wyniki badań stanu ekologicznego wód w punkcie pomiarowo-kontrolnym łożonka – Wyrzysk na podstawie wyników badań w roku 2009

Lp.	Wskaźnik jakości wody	Jednostka miary	Liczba prób	Minimum	Data	Maximum	Data	Średnia roczna	Klasa wskaźnika jakości wód
1	Temperatura wody	°C	10	0,0	2009-02-17	18,2	2009-07-15	11,2	I
2	Odczyn	pH	10	7,54	2009-05-13	8,27	2009-08-19	8,02	I
3	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	10	7,79	2009-07-15	13,1	2009-02-17	10,05	I
4	BZT ₅	mg O ₂ /l	10	1,3	2009-07-15 2009-09-14	8,0	2009-05-13	3,1	poniżej stanu dobrego
5	Ogólny węgiel organiczny	mg C/l	10	6,80	2009-09-14	12,64	2009-04-27	9,41	II
6	Azot amonowy	mg N _{NH4} /l	10	0,026	2009-05-13	0,371	2009-02-17	0,10	I
7	Azot Kjeldahla	mg N/l	10	0,721	2009-08-19	1,93	2009-05-13	1,26	II
8	Azot azotanowy	mg N _{NO3} /l	10	0,01	2009-05-13	5,68	2009-03-11	1,02	poniżej stanu dobrego
9	Azot ogólny	mg N/l	10	1,25	2009-09-14	7,41	2009-03-11	2,31	II
10	Fosfor ogólny	mg P/l	10	0,14	2009-03-11	0,68	2009-06-17	0,34	poniżej stanu dobrego
11	Przewodność w 20°C	µS/cm	10	384	2009-09-14	467	2009-02-17	425,60	I
12	Substancje rozpuszczone	mg/l	10	310	2009-06-17	402	2009-03-11	346,90	I
13	Makrofitowy indeks rzeczny		1	40,68	2009-07-07	40,68	2009-07-07		II

Wypełnienie kolorem żółtym – określenie klasy wskaźnika na podstawie wartości maksymalnej, minimalnej lub średniej w zależności od liczby pobranych próbek.

źródło: www.poznan.pios.gov.pl

Rys. 3. Ocena stanu i potencjału ekologicznego Jednolitych części wód płynących (JCW) badanych na terenie północnej wielkopolski w 2009 roku wg WIOŚ

źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2009, WIOŚ Poznań

Biorąc pod uwagę klasyfikację stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punktach pomiarowo-kontrolnych monitoringu operacyjnego (WIOŚ Poznań za rok 2009) rzekę Łobżonkę w punkcie Łobżonka –Wyrzysk zaliczono pod względem klasy elementów fizykochemicznych do stanu poniżej dobrego, natomiast stanu/potencjału ekologicznego – do umiarkowanego.

4.3. Wody podziemne

Według podziału hydrogeologicznego Gmina Wyrzysk należy do regionu pomorsko- kujawskiego (III), w tym do podregionu pomorskiego (III 1) z wydzielonymi rejonami: doliny Noteci (Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej) i Łobżenicy. W ramach podregionu pomorskiego na obszarach wysoczyznowych, głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy, podrzędnym- trzeciorzędowy. Główny poziom występuje na głębokości 40-60 m, a wydajność osiąga 30-70 m³/h.

W rejonie Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej główny poziom użytkowy występuje w utworach czwartorzędu, a miejscami trzeciorzędu (miocen). W utworach czwartorzędu główny poziom użytkowy stanowią piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 20 m, a lokalnie do 100 m. Uzyskiwane wydajności wahają się najczęściej od 30 do 70 m³/h.

Na północ od pradoliny Noteci ma miejsce pełna izolacja pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego od powierzchni, w obrębie samej pradoliny izolacja jest połowiczna lub jej brak. Obszar Gminy Wyrzysk leży w zasięgu dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: północno - wschodnia część gminy położona jest w obrębie GZWP nr 133 (zbiornik Młotkowo), objętego w całości wysoką ochroną. W czwartorzędowym piętrze wodonośnym GZWP nr 133 występują struktury hydrogeologiczne (hydrostruktury), w których zasilanie i drenaż wód podziemnych ma miejsce poprzez okna hydrogeologiczne typu erozyjnego łączące z innymi strukturami hydrogeologicznymi. Południowa część gminy położona jest w obrębie GZWP nr 138, objętego w całości najwyższą ochroną.

Tabela 10. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych na terenie Gminy Wyrzysk

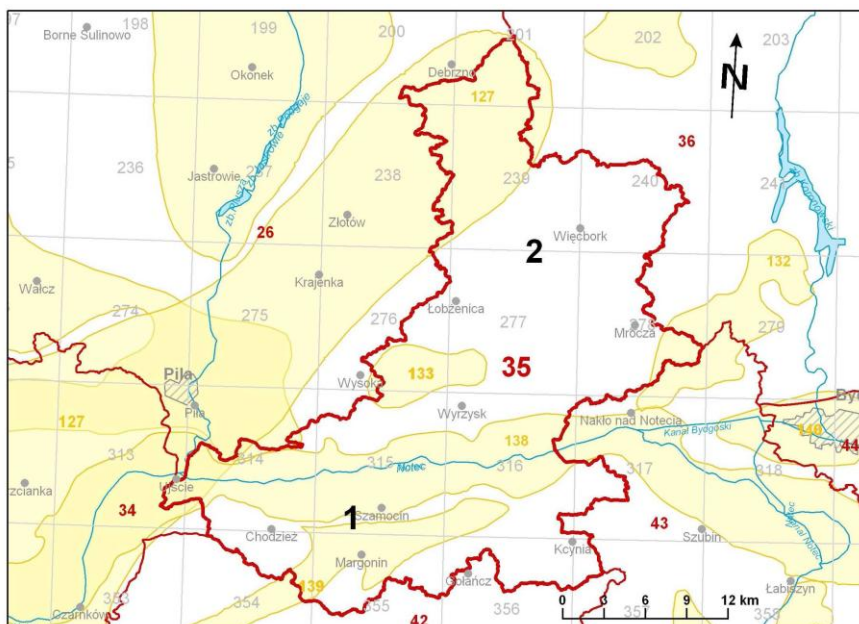
Nr zbiornika	Nazwa zbiornika GZWP	Wiek utworów wodonośnych
133	Młotkowo	QM
138	Pradolina Toruńsko – Eberswaldzka (Noteć)	QP

QM – utwory czwartorzędu w utworach międzymorenowych, QP – utwory czwartorzędu w pradolinach

źródło: opracowanie własne na podstawie publikacji „Metodyka wyznaczania obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy”, PIG 2009

W 2008 roku została przeprowadzona weryfikacja przebiegu granic Jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wydzielonych w 2005 roku, a w wyniku tych prac powstał nowy podział Polski w zakresie JCWPd.

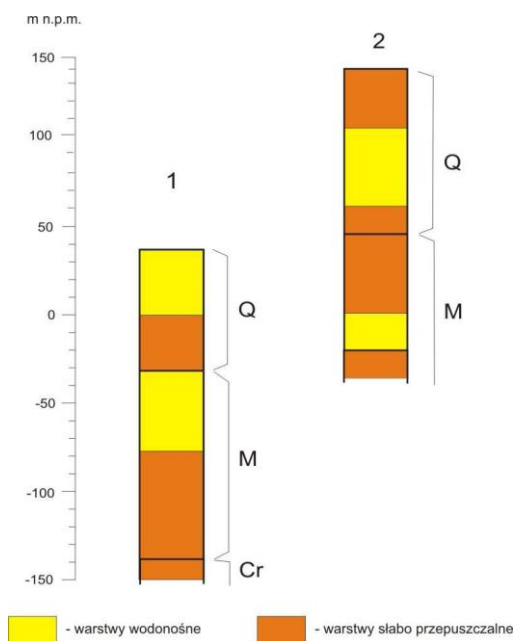
Rys. 4. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) i Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie północnej wielkopolski

źródło: www.pgi.gov.pl

gdzie:

- 19** numer jednolitej części wód podziemnych
- granica jednolitej części wód podziemnych
- 59 numer arkusza mapy w skali 1:50 000
- 213** obszar i numer Głównego Zbiornika Wód Podziemnych

Gmina Wyrzysk znajdują się w zasięgu JCWPd nr 35.

Rys. 5. Profile

Q, M – wody porowe w utworach piaszczystych,

źródło: www.pgi.gov.pl

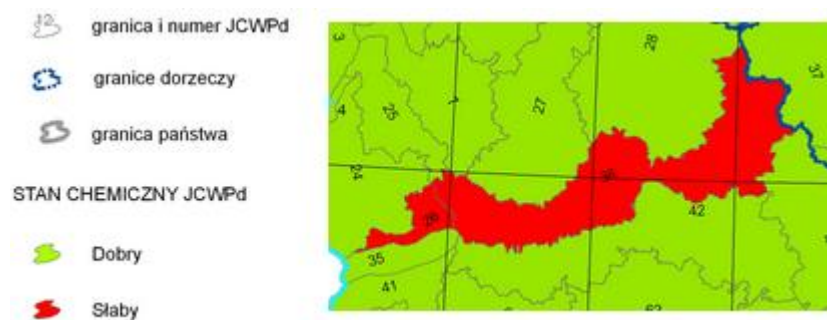
W utworach czwartorzędowych jeden poziom wodonośny związany głównie z pradoliną toruńsko – eberswaldzką a poziom mioceński stanowi jedna warstwa wodonośna dobrze izolowana od poziomu czwartorzędowego.

Tabela 11. Ogólna charakterystyka geologiczna JCWPd nr 35

Nr JCWPd	Powierzchnia km ²	stratygrafia	litologia	Typ geochem. utworów skalnych	Rodzaj utworów budujących warstwę	Średni współczynnik filtracji m/s	Średnia miąższość utworów	Liczba poziomów wodonośnych	Charakterystyka nadikladu warstwy wodonośnej
35	2211	Q, M	piaski	s	porowe	10^{-4} – 10^{-6}	> 40	2	głównie utwory słaboprzepuszczalne

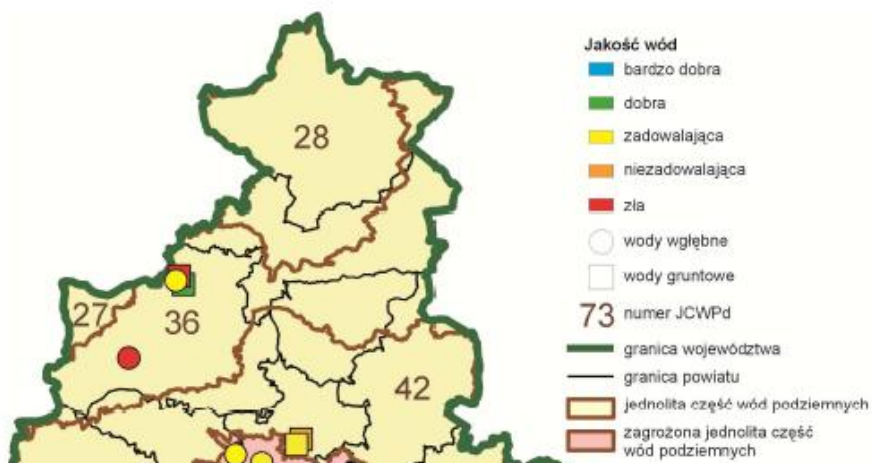
źródło: „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd” PIG 2009

Od roku 2007 na obszarze województwa wielkopolskiego badania chemizmu wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu prowadzi monitoring wyłącznie na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (wyniki badań omówiono w rozdziale dotyczącym jakości wód na obszarach OSN).

Rys. 6. Ocena stanu chemicznego wód podziemnych na rok 2008

źródło: www.psh.gov.pl

Rys. 7. Wyniki monitoringu jakości wód podziemnych w roku 2009 wg badań PIG

źródło: *Badania chemizmu wód podziemnych w ramach monitoringu operacyjnego w 2009 roku, WIOŚ Poznań*

Z badań monitoringowych przeprowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2008 wynika, że stan wód podziemnych w rejonie Gminy Wyrzysk pod względem stanu chemicznego oceniony został jako słaby.

W 2009 roku jakość wód wglębnych w ramach tej samej JCWPd 36 w 2 punktach pomiarowych poza Gminą Wyrzysk oceniono jako zadowalające i złe a wody gruntowe jako dobre i złe. Badania te zostały przeprowadzone dla starej numeracji JCWPd.

4.4. Powietrze atmosferyczne

Gmina Wyrzysk leży w strefie klimatu umiarkowanego, na obszarze wzajemnego przenikania się wpływów morskich i kontynentalnych. Przejściowość ta uwidacznia się głównie zmiennymi stanami pogody, które uwarunkowane są rodzajem napływających mas powietrza. Na omawianym terenie mamy do czynienia z trzema podstawowymi rodzajami mas powietrza: polarnym, arktycznym i zwrotnikowym.

Nawiązując do regionalizacji rolniczo - klimatycznej wg Gumińskiego, obszar Gminy Wyrzysk wchodzi w skład dzielnicy bydgoskiej, przejściowej pomiędzy pomorską a środkową. Notuje się tu 30 - 35 dni mroźnych, około 107 dni z przymrozkami i 38 - 50 dni z pokrywą śnieżną. Opad średnioroczny kształtuje się na poziomie 550 mm, a długość okresu wegetacyjnego określono na 210 - 215 dni. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego.

Roczną ocenę jakości powietrza za rok 2009 (WIOŚ Poznań) przeprowadzono z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin.

Gmina Wyrzysk należy do strefy pilsko – złotowskiej.

Rys. 8. Podział województwa wielkopolskiego na strefy pod kątem oceny jakości powietrza

źródło: „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2009”, WIOŚ Poznań

Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje: dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, benzen C₆H₆, ołów Pb, arsen As, nikiel Ni, kadm Cd, benzo(a)piren B(a)P, pył PM10, ozon O₃, tlenek węgla CO. W ocenie pod kątem ochrony roślin należy uwzględnić: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, powinno być zaliczenie strefy do jednej z 3 klas A, B, C:

- A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych;
- B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony

Pod kątem ochrony zdrowia strefa pilsko – złotowska została zakwalifikowana do klasy A ze względu na NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, Pb. Do klasy C została przydzielona ze względu na pył PM10 i BaP.

W odniesieniu do ochrony roślin strefa pilsko – złotowska ze względu na SO₂ i NO zaliczona została do klasy A.

Ze względu na O₃ do klasy C zaliczono całą strefę wielkopolską zarówno pod kątem ochrony zdrowia jak i ochrony roślin.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza.

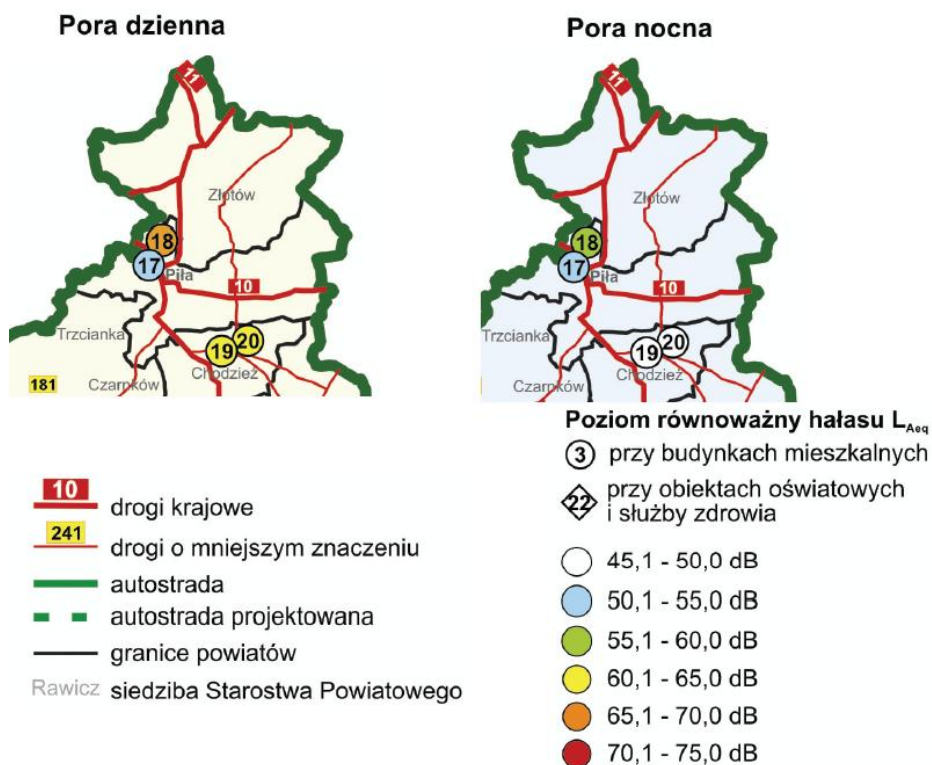
4.5. Hałas

Klimat akustyczny środowiska Gminy Wyrzysk w zdecydowanej większości kształtowany jest przez hałas komunikacyjny drogowy, który ze względu na powszechność charakteryzuje się dużym zasięgiem oddziaływania. Przez teren Gminy Wyrzysk przebiega droga krajowa nr 10 i wojewódzkie nr 194 i 242. Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą: natężenie ruchu, struktura strumienia pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego, stan techniczny pojazdów, rodzaj i stan techniczny nawierzchni, charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

Hałas komunikacyjny można zmniejszać poprzez:

- zmniejszenie natężenia ruchu,
- ograniczenie prędkości ruchu (graniczna prędkość 55 km/h),
- ekrany akustyczne,

- ciche nawierzchnie (asfalt porowaty (PA), dwuwarstwowe nawierzchnie porowate, MNU- mieszanka o nieciąglym uziarnieniu lub SMA- mastyks grysowy, mieszanka z dodatkiem gumy).

Rys. 9. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w Wielkopolsce w roku 2009

źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2009, WIOŚ Poznań

W 2009 roku WIOŚ w Poznaniu przeprowadził pomiary hałasu komunikacyjnego na drodze krajowej nr 10 w punktach nr 17 – ul. Kościuszkowców 2B i nr 18 – ul. Parkowa 19 znajdujących się w Starej Łubiance (powiat pilski).

Tabela 12. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w roku 2009 na drodze krajowej nr 10

Nr punktu pomiarowego	pora	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)	Odległość granicy terenu/zabudowy	Natężenie ruchu (poj./h)	
		Na linii zabudowy		ogółem	Pojazdy ciężkie
17	dzień	54,2	-/202	326	81
	noc	50,3	-	122	34
18	dzień	66,1	-/32	370	86
	noc	57,0	-	116	35

źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2009, WIOŚ Poznań

Dopuszczalne wartości graniczne hałasu w terenie zabudowanym dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynoszą jak podano w tabeli 13.

Tabela 13. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1	a. Strefa ochronna „A” uzdrowiska, b. tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c. tereny domów opieki społecznej d. tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3	a. tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. tereny zabudowy zagrodowej c. tereny rekreacyjno-wypoczynkowe ²⁾ d. tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4	tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	65	55	55	45

1- wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei liniowych,

²⁾- w przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy,

³⁾- strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

4.6. Pola elektromagnetyczne

Monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) od 2008 roku realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645). Zgodnie z powyższym rozporządzeniem monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od rzutu anten instalacji emitujących pola elektromagnetyczne na powierzchnię terenu.

Celem pomiarów jest wyłącznie określenie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w miejscach dostępnych dla ludności, nie służą one natomiast określeniu wpływu poszczególnych obiektów emitujących fale elektromagnetyczne na poziom pól w środowisku. W związku z tym uzyskane wyniki nie mogą stanowić podstawy do wnioskowania o wielkości emisji pól elektromagnetycznych ze źródeł (obiektów) znajdujących się w pobliżu miejsc, w których realizowano pomiary.

Punkt kontrolny nr 25 zlokalizowany został w Wyrzysku przy ul. Pomorskiej 8. Nie stwierdzono tu przekroczenia poziomu dopuszczalnego (7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz).

4.7. Zasoby przyrodnicze

Rezerwat przyrody „Zielona Góra”

Rezerwat leśny o powierzchni 96,09 ha położony jest w kompleksie lasów pokrywających Dębową Górę koło Osieka n/Notecią, należących do Nadleśnictwa Zielona Góra w Nadleśnictwie Kaczory. Został powołany na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 listopada 1968 r. z powierzchnią 14,61 ha. Rezerwat ten został powiększony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 10 maja 1989 r. do obecnej powierzchni tj. 96,09 ha.

Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu dębowo - grabowego o cechach naturalnych z licznymi drzewami pomnikowymi (6 dębów o obwodzie do 4 m i brekinii o obwodzie do 1,70 m), stanowiska roślin chronionych, urozmaiconą i atrakcyjną krajobrazowo rzeźba terenu oraz elementy kultury materialnej (cmentarz ewangelicki z XIX w.).

Wyróżniają się wyraźnie trzy typy grądu. Niski z czyścem leśnym – w obniżeniach terenu z największym bogactwem florystycznym warstwy runa; wysoki z groszkiem wiosennym – na zboczach morenowych i nieco uboższy florystycznie od poprzedniego; kwaśny z trzcinnikiem leśnym – na szczytach pagórków zaliczony do najlepiej zachowanych w naturalnym stanie spośród bardzo nielicznych, znanych stanowisk tego interesującego zbiorowiska leśnego. Na uwagę zasługuje położenie tych lasów w bardzo urozmaiconym terenie moreny czołowej oraz dobry, miejscami niemal pierwotny, stan ich zachowania.

Z rzadkich i chronionych roślin występuje tutaj: **lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko, kruszczyk szerokolistny, przytulia leśna, turówka leśna, kostrzewa różnolistna**. Dęby tworzące najwyższą warstwę drzewostanu osiągają wiek 250 lat i ponad 3 metrów obwodu.

Do rezerwatu prowadzi droga gruntowa od drogi Osiek- Krostkowo. Wstęp dozwolony jest tylko na wyznaczonych ścieżkach.

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Noteci”

Założony w 1989 r., o powierzchni 4749 ha na terenie Gminy Wyrzysk (dane obliczeniowe z Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego). Obejmuje część Doliny Noteci (Kotliny Gorzowskiej) oraz część Pojezierza Chodzieskiego; stanowi ważną ostoję ptaków oraz trasę migracji - Rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Pilskiego z 5 maja 1998 r. Miejsce publikacji: Dz.Urz. Woj.Pil. Oznaczenie Dziennika Urzędowego: (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83).

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie”

Leży w całości na Pojezierzu Krajeńskim, obejmuje znaczny obszar leśny (Bory Kujańskie), łącznie o powierzchni 17 240 ha (w tym 1025 ha na terenie Gminy Wyrzysk (dane obliczeniowe z Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego)), który obfituje w liczne rzadkie w regionie i kraju rośliny status- Rozporządzenie nr 5/98 Wojewody Piłskiego z 5 maja 1998 r., Miejsce publikacji: Dz. Urz. Woj. Pil. Oznaczenie Dziennika Urzędowego: (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego”

PLB 300001

Obszar obejmuje pradolinę rzeczną o zmiennej szerokości od 2 do 8 km, która ma tu przebieg równoleżnikowy. Od północy obszar graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego - maksymalne deniwelacje pomiędzy dnem doliny a skrajem wysoczyzny dochodzą tu do 140 m. Od południa pradolina jest ograniczona piaszczystym Tarasem Szamocińskim, zajęтым w znacznej mierze przez lasy, stykającym się z krawędzią Pojezierza Chodzieskiego. Znaczne części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa. W kilku miejscach pradoliny założono stawy rybne, na których prowadzona jest intensywna hodowla ryb – stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ i Ślesin. Zachodnia część pradoliny, objęta przez obszar, jest obecnie doliną Noteci. Część wschodnia jest doliną żeglownego Kanału Bydgoskiego, wybudowanego w końcu XVIII w., łączącego dorzecza Odry i Wisły.

Teren w 83 % pokryty jest przez siedliska łąkowe i zaroślowe, 6% stanowią siedliska rolnicze, 4% zajmują lasy liściaste, 1% lasy iglaste. Wody śródlądowe stanowią 5 % obszaru.

W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej:

- Stawy Ostrówek i Smogulec (E37) i
- Stawy Ślesin i Występ (E38).

Występuje tu co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej - w tym 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK) (zimorodek zwyczajny, orlik krzykliwy, bąk, rybitwa czarna, bocian biały, błotniak stawowy, błotniak łąkowy, derkacz, cygrus bewickii, żuraw, bielik, bączek, gąsiorek, podróżniczek, kania czarna, kania ruda, siewka złota, kureczka zielonka). W okresie lęgowym obszar zasiedla około 10% populacji krajowej **podróżniczka** (PCK); co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: **bielik** (PCK) i **kania czarna** (PCK); w stosunkowo wysokiej liczebności występują **kania ruda** i **błotniak stawowy**. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego **łabędzia czarnodziobego**; stosunkowo duże koncentracje osiąga **siewka złota**.

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dolna Noteci” PLH 300004

Obszar obejmuje fragment doliny Noteci między miejscowością Wieleń a Bydgoszczą. Obszar w większości położony jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci i obejmuje 4 rezerwaty przyrody: Czapliniec Kuźnicki, Łąki Ślesińskie, Kruszyn, Skarpy Ślesińskie.

Obszar jest w dużej części zajęty przez torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Na zboczach doliny znajdują się płaty muraw kserotermicznych. W okolicach Goraja, Pianówki i Góry oraz Ślesina występują kompleksy buczyn i dąbrów, w tym m. in. siedlisk przyrodniczych: ciepłolubnej dąbrowy i mieszanych lasów zboczowych. Teren przecinają kanały i rowy odwadniające. Liczne są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane.

Można tu zaobserwować m. in.: zimorodka zwyczajnego, świergotka polnego, orlika krzykliwego, bąka, rybitwę czarną, bocian biały, błotniaka stawowego, błotniaka łąkowego, derkacza, dzięcioł czarny, dubelta, żurawia, bielika, bączka, gąsiora, podróżniczkę, kanię brunatną, kanię rudą, kureczkę zielonką, kureczkę nakrapianą, pokrzewkę jarzębatą.

Teren w 80 % pokryty jest przez łąki i pastwiska, 6% stanowią grunty orne, 6% zajmują też lasy liściaste, 1% lasy iglaste. Zbiorniki wodne stanowią 3 % obszaru.

Proponowany obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dębowa Góra” PLH 300055

Proponowany do ochrony teren znajduje się na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci i rezerwatu przyrody "Zielona Góra".

Ostoja obejmuje wyniesione formy moreny, zbiorniki wodne i torfowisko przejściowe oraz drobne ciekich uchodzące do Noteci. Jest to obszar usytuowany w granicach mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, należący do regionu kujawsko - pomorskiego, podprowincji Pojezierza Południowopomorskiego. Lokalnie jest silnie zróżnicowany morfologicznie, odznacza się dużymi różnicami wysokości względnej (od ok. 65 do 192 m n.p.m.). Najwyższym punktem jest Dębowa Góra o wysokości 192 m n. p. m. Spływające wody polodowcowe doprowadziły do powstania licznych wąwozów rozcinających morenę czołową. Gleby są zróżnicowane. Na wysoczyźnie przeważają gleby płowe, mniej jest gleb brunatnych, stagnoglejowych i deluwialnych. Z tego terenu została po raz pierwszy stwierdzona obecność gleb o charakterze vertisoli (Nowiński 2004). Jest to nowy dla Polski typ gleb. Obecne są także gleby organiczne - torfy o różnym stopniu mineralizacji. We wschodniej części znajduje się rezerwat Zielona Góra o dobrze udokumentowanych walorach przyrodniczych. W planowanej ostoi zdecydowanie przeważają ekosystemy leśne, głównie grądy. Znikome powierzchnie stanowią kwaśna dąbrowa, kwaśna buczyna oraz łągi i żyzny ols. Pewien udział powierzchniowy mają leśne zbiorowiska zastępcze: głównie z sosną pospolitą, świerkiem oraz modrzewiem. W kompleksie leśnym występują niewielkie nisze źródłiskowe. Siedliska higrofilne

i wodne z podłożem organicznym zlokalizowane są w północnej części badanego terenu. Stwierdzono tam zarówno lasy bagienne (ols i łęg jesionowo-olszowy), jak i bardzo trudno dostępne torfowisko przejściowe. Obecne są także eutroficzne zbiorniki wodne z łąkami ramienicowymi i płatami nymfeidów oraz astatyczne, podlegające procesowi zarastania. Na skraju lasu, na granicy obszaru Natura 2000, stwierdzono płaty świeżej łąki rajgrasowej i fragmenty muraw. W bezpośrednim sąsiedztwie planowanej ostoi znajdują się drzewostany sosnowe.

Można tu zaobserwować m. in.: orlika pospolitego, łopiana gajowego, kopytnika pospolitego, dzwonka szerokolistnego, konwalię majową, kruszczyka połabskiego, kruszczyka szerokolistnego, kruszynę pospolitą, mannę gajową, przyłasczkę pospolitą, gajnika Isniącego, lilię złoto głów, grązel żółty, rorznika pospolitego, wiechlinę odległogłosą, paprotkę zwyczajną, porzeczkę czarną, szczaw gajowy, jarząb brekinię, czyścica prostego, pływacza drobnego, kalinę koralową, wykę leśną, barwinka pospolitego, fiołka przedziwnego, śnieżyczkę przebiśnieg.

Siedliska liściaste zajmują tu aż 97%. Pozostałe 3% stanowią lasy mieszane.

Proponowany obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dolina Łobżonki” PLH 300040

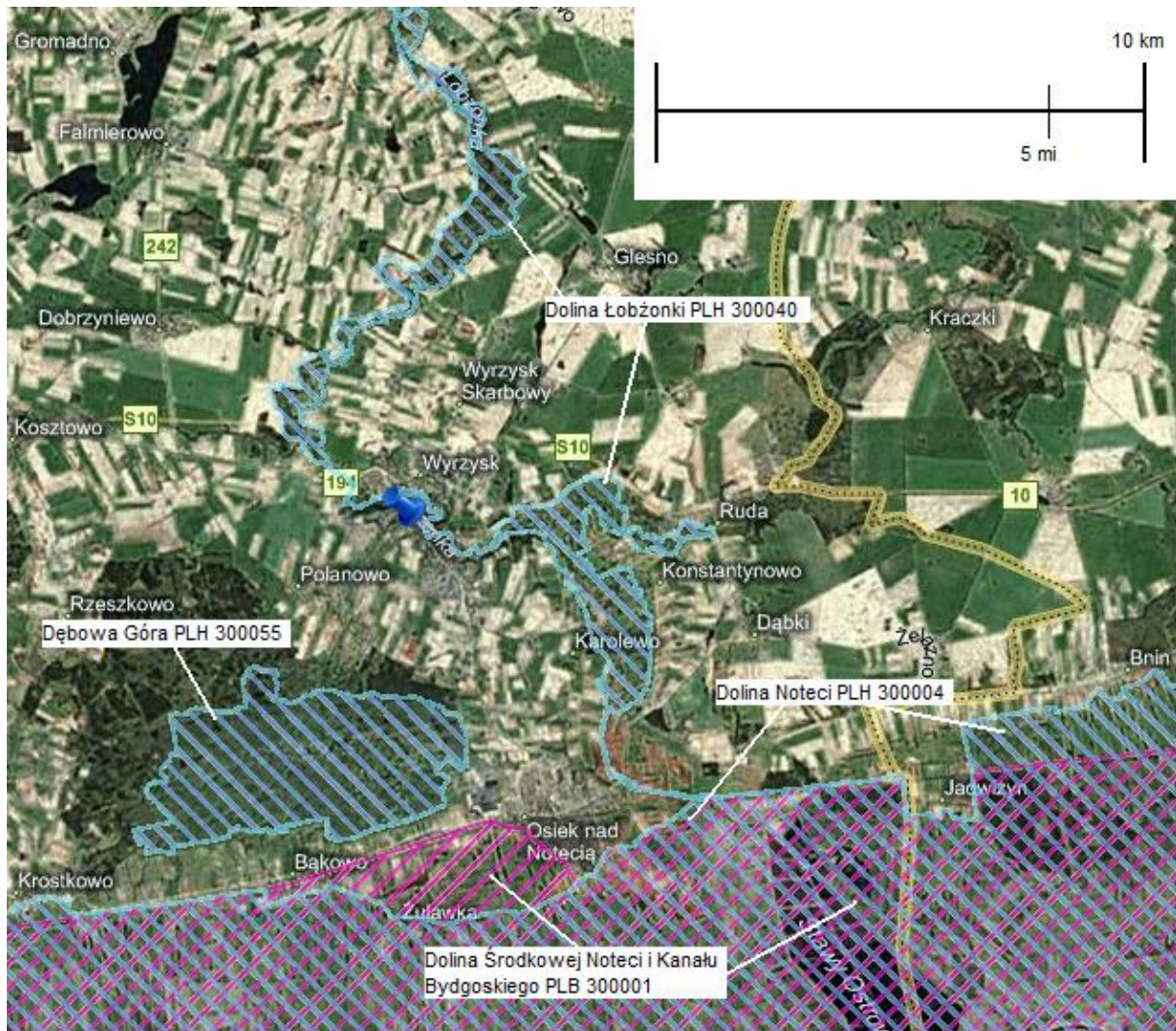
Obszar w części położony na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu "Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie".

Obszar chroni rzekę Łobżonkę (Łobzonkę) wraz z fragmentami dopływów - Lubczą i Orlą oraz tereny do nich przyległe, stanowiąc jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych na Krajnie (Pojezierzu Krajeńskim). Osią obszaru jest około 60 kilometrowa dolina rzeki Łobżonki od okolic Białobłocia i Lutówka aż po dolinę rzeki Noteć (poniżej Osieka n/Not). W rzekach dominuje żwirowo-piaszczysty charakter dna i żwawy nurt nawiązujący do rzek podgórskich. Ostoję wyróżnia obecność bogatych florystycznie, właściwie wykształconych grądów w odmianie krajeńskiej oraz znaczne powierzchnie ekstensywnie użytkowanych łąk. Cechą ostoi jest bogactwo w siedliska i gatunki z załączników I i II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz rola korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadregionalnym.

Można tu spotkać m.in.: bobra europejskiego, wydrę, żabieńca lancetowatego, modrzewnicę zwyczajną, pajęcznicę liliową, próchniczka bagicznego, czermień błotną, turzycę bagiczną, pluskwie europejską, kłoc wiechowatą, kukułkę krwistą, kukułkę plamistą, kukułka szerokolistna, wawrzynek wilczełyko, goździka piaskowego, naparstnicę zwyczajną.

Teren w 30 % pokryty jest przez lasy, 23% stanowią łąki i pastwiska, 21% zajmują lasy iglaste a 18% lasy mieszane. Zbiorniki wodne stanowią 3 % obszaru a bagna 1%.

Lokalizacja obszarów Natura 2000 przedstawiona została na rysunku poniżej.

Rys. 10. Lokalizacja obszarów Natura 2000 położonych najbliżej Gminy Wyrzysk

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE WWW.NATURA2000.EEA.EUROPA.EU

V. IDENTYFIKACJA, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania ujęte do realizacji w ramach Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk:

- 1) Objęcie 100% mieszkańców zorganizowanym systemem zbierania odpadów,
- 2) Wywiązywanie się gminy z obowiązków ustalonych w ustawie o odpadach i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- 3) Współpraca Gminy z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych,
- 4) Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- 5) Współpraca w ramach Porozumienia Międzygminnego ZUO Piła,
- 6) Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami,
- 7) Kontrolowanie zgodności w zezwoleniach wydanych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- 8) Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych,
- 9) Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max 85%,
- 10) Rozwój istniejących i organizacja nowych systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe),
- 11) Aktualizacja zapisów Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie,
- 12) Kontrolowanie stanu ilości zawieranych umów w zakresie odbierania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi taką działalność,
- 13) Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”),
- 14) Rekultywacja Gminnego składowiska odpadów komunalnych w Bagdadzie,
- 15) Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie do max 50% (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w gminie w roku 1995),
- 16) Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w *Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Wyrzysk na lata 2008 – 2032*.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 w analizie i ocenie wzięto pod uwagę przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio –

terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność, biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Wyżej wymienione zadania nie będą powodować znaczącego negatywnego oddziaływania. Będą one natomiast wpływać na:

- ograniczenie degradacji środowiska gruntowo – wodnego i środowiska przyrodniczego (np. bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”)),
- wzrost atrakcyjności terenu gminy (np. rekultywacja gminnego składowiska odpadów komunalnych w Bagdadzie),
- zwiększenie odzysku surowców wtórnych (np. rozwój istniejących i organizacja nowych systemów zbierania odpadów),
- zminimalizowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów (np. objęcie 100% mieszkańców zorganizowanym systemem zbierania odpadów).

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019*

Tabela 14. Przewidywane znaczące oddziaływania na następujące zagadnienia i aspekty środowiska związane z aktualizacją PGO dla Gminy Wyrzysk

Lp.	zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		Różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	Powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	Zasoby naturalne	zabytki	Dobra materialne	Natura 2000
1	Objęcie 100% mieszkańców zorganizowanym systemem zbierania odpadów	0	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0	+
2	Wywiązywanie się gminy z obowiązków ustalonych w ustawie <i>o odpadach i o utrzymaniu czystości i porządku w gminach</i>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3	Współpraca Gminy z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych	+	+	0	0	0	0	0	+/-	0	+	0	0	+
4	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	0	+	+	+	+	+	+	+/-	+	+	0	+/-	+
5	Współpraca w ramach Porozumienia Międzygminnego ZUO Piła	0	+	+	+	+	+	+/-	+/-	0	0	0	+/-	+
6	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7	Kontrolowanie zgodności w zezwoleniach wydanych podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+
8	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	0	+	+	+	+	0	+	0	0	0	0	+	+
9	Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max 85%	0	+	+	+	0	+	+	+	0	0	0	+	+
10	Rozwój istniejących i organizacja nowych systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	+	+	+	+	+	0	+	0	0	0	0	+	+
11	Aktualizacja zapisów <i>Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie</i>	0	+	+	+	+	+	+	0	0	+	+	+	+
12	Kontrolowanie stanu ilości zawieranych umów w zakresie odbierania odpadów komunalnych przez właścicieli	0	+	0	0	0	+	+	+	0	0	0	+	+

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019*

Lp.	zadanie	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		Różnorodność biologiczna	ludzie	zwierzęta	rośliny	woda	powietrze	Powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	Zasoby naturalne	zabytki	Dobra materialne	Natura 2000
	nieruchomości z podmiotami prowadzącymi taką działalność													
13	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. „dzikie wysypiska”)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14	Rekultywacja Gminnego składowiska odpadów komunalnych w Bagdadzie	0	0	0	0	+	0	+	+	0	0	0	+	+
15	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie do max 50% (w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w gminie w roku 1995)	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	+	+
16	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w <i>Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Wyrzysk na lata 2008 - 2032</i>	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+/-	+

„+” - pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania, „-” - negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania, „0” - brak zauważalnego oddziaływania i skutków w zakresie analizowanego zadania, „+/-” - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zadania
źródło: opracowanie własne

VI. ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJA PRZYRODNICZA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA

ŚRODOWISKO

Po przeprowadzeniu analizy oddziaływania na środowisko aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk można stwierdzić, że potencjalne negatywne oddziaływanie może dotyczyć powierzchni ziemi, krajobrazu i dóbr materialnych i odnosi się do zadań, które mogą się wiązać z budową instalacji (zadanie 3, 4, 5) lub realizacją przedsięwzięć (zadanie 16).

Ich efektem mogą stać się takie przekształcenia środowiska, które spowodują zmianę niektórych jego elementów. Przede wszystkim należy dążyć, by przy wyborze lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć wykluczyć obszary cenne przyrodniczo. Prowadzenie robót budowlanych powinno odbywać się tak, by ograniczać ujemne oddziaływanie na środowisko – przez właściwą inwentaryzację przyrody na danym obszarze, identyfikację możliwych zagrożeń podczas wykonywania prac budowlanych, właściwą gospodarkę odpadami w trakcie robót, zabezpieczenie obszaru sąsiedniego, możliwie jak największe ograniczenie terenu prowadzonych prac, itp. szczególnie na terenach leżących bezpośrednio w sąsiedztwie lub objętych Naturą 2000.

W wyniku realizacji założeń Aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk przewiduje się kompleksowe uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie gminy. Aktualizacja PGO zakłada odzysk lub unieszkodliwianie odpadów powstających na terenie gminy w perspektywie długoterminowej. Realizacja założeń aktualizacji PGO, dla lokalnego środowiska, będzie oznaczała zasadniczą redukcję zagrożeń i uciążliwości wynikających z gospodarowania odpadami. Nastąpi to poprzez ogólne zmniejszenie ilości odpadów niesegregowanych, przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019* zaproponowano włączenie się gminy w planowany Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Pile, który ma na celu ujednoczenie gospodarki odpadami na terenie powiatów pilskiego, złotowskiego i czarnkowsko - trzanieckiego. Skutkiem tego Gmina Wyrzysk 10 grudnia 2009 roku przystąpiła (razem z 24 innymi gminami powiatów pilskiego, złotowskiego i czarnkowsko – trzanieckiego) do Porozumienia Międzygminnego w celu prowadzenia wspólnej polityki gospodarowania odpadami i osadami ściekowymi na obszarze działania Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Piła.

Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem zbiórki odpadów wyeliminuje niekontrolowane usuwanie odpadów do środowiska. Wdrożenie zbiórki odpadów biodegradowalnych do likwidacji niekontrolowanego deponowania ich w środowisku.

Warianty kompensacji przyrodniczej powinny być określone w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych przedsięwzięć. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale*

społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 poz. 1227 ze zm.) decyzje te określają środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć, a w szczególności warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich a także w przypadku, gdy z oceny przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji.

Minimalizacja działań mogących znacząco wpłynąć na obszary Natura 2000 może być prowadzona na przykład za pomocą tworzenia przejść i przepustów dla zwierząt, ekranów akustycznych, nasadzeń roślinności (inwestycje liniowe), wygradzenia dróg, prowadzenia budowy poza okresem lęgowym, zimowania i migracji ptaków, wyboru najmniej szkodliwego sprzętu, materiału, technik budowlanych. Według art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151 poz. 1220) jeżeli na obszarze Natura 2000 występuje siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym można zezwolić na realizację inwestycji wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi,
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego,
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego,
- wynikającym z konieczności wymogów nadrzędnego interesu publicznego po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

VII. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU ZANIECHANIA REALIZACJI ZAŁOŻEŃ

AKTUALIZACJI PGO DLA GMINY WYRZYSK

Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk powstał między innymi w celu uaktualnienia i poprawy obecnie funkcjonującego systemu gospodarki odpadami w gminie. Stawia on cele, których osiągnięcie skutkować będzie zwiększeniem szczelności systemu odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy, rozszerzeniem zakresu systemu selektywnego zbierania odpadów surowcowych oraz niebezpiecznych, zmniejszeniem masy składowanych odpadów komunalnych. Są to działania bezpośrednio wpływające na poprawę stanu środowiska przyrodniczego, ochronę przyrody i środowiska kulturowego.

Pośrednio wpływać może na społeczność lokalną. Im społeczeństwo bardziej ekologicznie świadome, tym lepiej zorganizowane i wywierające mniejszy negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze.

Analizując cele zawarte w omawianym dokumencie, można stwierdzić, że zaniechanie ich realizacji nie tylko nie pomoże ochronie środowiska przyrodniczego, ale wręcz może stan środowiska przyrodniczego pogorszyć.

Powszechnie wiadomo, że na realizację zadań mających na celu poprawę systemu gospodarki odpadami potrzebne są określone zasoby finansowe.

Aktualizacja PGO wskazuje źródła finansowania służące osiągnięciu założonych celów: wewnętrzne i zewnętrzne. Nie są one programami sensu stricto, pokazują jednak jakie przedsięwzięcia mogą uzyskać dofinansowanie z konkretnych źródeł.

Podsumowując, realizacja celów zawartych w projekcie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk skutkować będzie uzyskaniem wartości dodanej poprzez działania na rzecz gospodarki odpadami i ochrony środowiska przyrodniczego. Zaniechanie wypełnienia założeń wynikających z tego dokumentu spowoduje brak zharmonizowania w tym zakresie a także możliwość wdrażania działań niespójnych lub o zabarwieniu negatywnym.

VIII. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Art. 51 ust. 2 pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199 poz. 1227 ze zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku opracowywania aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk różne warianty funkcjonowania systemu i założonych celów ustanawia się na etapie tworzenia dokumentu, kiedy to w porozumieniu z Gminą dochodzi się do konsensusu w zakresie planowanego systemu gospodarki odpadami oraz zadań. Powszechnym kryterium wyboru oprócz efektów ekologicznych są względy finansowe. Ważne jest zatem, zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, znalezienie takiego rozwiązania, by przy określonych środkach finansowych uzyskać optymalny efekt ekologiczny.

IX. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ AKTUALIZACJI PGO DLA GMINY

WYRZYSK ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach aktualizacji PGO dla Gminy Wyrzysk konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. Monitoring ten – ze względu na częstotliwość gromadzenia, oraz udostępniania danych – powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z postępów realizacji ustaleń aktualizacji PGO powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy *o odpadach*, co najmniej w cyklu dwuletnim, w postaci sprawozdań.

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami przeprowadzona będzie na podstawie danych z następujących źródeł informacji:

- bazy danych „ODPADY” prowadzonej przez Urząd Marszałkowski woj. wielkopolskiego (informacje podstawowe – po uzyskaniu dostępu do bazy),
- Głównego Urzędu Statystycznego (GUS),
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ),
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego,
- ankietyzacji jednostek zajmujących się gospodarowaniem odpadów na terenie gminy – m. in. firm wywozowych.

W poniższej tabeli podano wskaźniki monitorowania skutków realizacji postanowień planu gospodarki odpadami.

Lp.	Nazwa wskaźnika	jednostka
1	Środki finansowe wydatkowane na budowę instalacji gospodarki odpadami - ogółem	zł
2	Środki finansowe wydatkowane na budowę instalacji gospodarki odpadami – z Funduszy Unii Europejskiej	zł
3	Odsetek mieszkańców gminy objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
4	Masa zebranych odpadów komunalnych ogółem	Mg
5	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg
6	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	Mg
7	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko odpadów	Mg
8	Odsetek masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%
9	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych	kg/Mk/rok
10	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne – na terenie gminy	szt.
11	Liczba instalacji do zagospodarowania odpadów – na terenie gminy	szt.
12	Moce przerobowe instalacji zagospodarowania odpadów – na terenie gminy	Mg
13	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	Mg
14	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%
15	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształcaniu	%
16	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%
17	Masa selektywnie zebranych baterii i akumulatorów	Mg
18	Masa usuniętych i przekazanych do unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest	Mg
19	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ogółem z gospodarstw	Mg

*Prognoza oddziaływania na środowisko
Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk do roku 2019*

	domowych	
20	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statycznego mieszkańca	kg/Mk
21	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	Mg

źródło: Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008 – 2011 z prognozą na lata 2012 - 2019

X. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt. 2, art. 104 ust. 2 oraz art. 105 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. nr 199 poz. 1227 ze zm.), postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się:

- w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów planów, jak również
- na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać realizacja projektu dokumentu,
- gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej mogłoby ujawnić się na jej terytorium.

Nie stwierdza się możliwości znacznego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk.

XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko nakłada art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym: organ opracowujący dokument (w tym przypadku Burmistrz Wyrzyska), o którym mowa w art. 46 lub 47, sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Wymagania dotyczące zakresu prognozy określa w/w ustawa.

Szczegółowy zakres prognozy został ustalony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (Pismo RDOŚ-30-OO.III-6617-217/10/AK z dnia 10 listopada 2010 r.) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu (Pismo DN.NS-72/28-54/10 z dnia 17 listopada 2010 r.).

W aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk przedstawiono stan gospodarki odpadami oraz problemy z tym związane jak również cele strategiczne (do osiągnięcia w dłuższej perspektywie czasowej), cele szczegółowe (do osiągnięcia w krótszym okresie czasu) i harmonogram zadań. Uwzględniono w nim również szereg działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ich ilości oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.

W 2009 roku 88% mieszkańców Gminy Wyrzysk objętych było zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych. W 2009 roku na terenie gminy zebrano blisko 2 700 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, 28,50 Mg opakowań z tworzyw sztucznych, 32,40 Mg opakowań ze szkła gospodarczego.

Na podstawie KPGO 2010 oraz danych z GUS szacuje się, że w 1995 roku powstało **1237,22 Mg** odpadów ulegających biodegradacji na terenie Gminy Wyrzysk. Maksymalna ilość odpadów ulegających biodegradacji możliwa do składowania z terenu Gminy Wyrzysk:

- w 2010 roku – 927,92 Mg, odzyskać należy 309,3 Mg,
- w 2013 roku – 618,61 Mg, odzyskać należy 618,61 Mg,
- w 2020 roku – 433,03 Mg, odzyskać należy 804,19 Mg.

W 2009 roku wytworzono na terenie Gminy Wyrzysk **460 Mg** ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych.

Działalność z zakresu zbierania i transportu odpadów komunalnych z terenu Gminy Wyrzysk prowadzą dwa przedsiębiorstwa: Firma „Komunalnik” z Wyrzyska i Altvater Piła.

Stosowne pozwolenia z zakresu odbioru nieczystości ciekłych posiadają:

- „Komunalnik” Maria Grykier, (ul. Pocztowa 15, Wyrzysk),

- Jan Jurgoński, (ul. Kościuszki 4/4, Wyrzysk),
- Usługi Transportowe Witold Kasperek (ul. Leśna 45, Osiek n/Notecią).

Zużyte baterie odbiera firma REBA Organizacja odzysku S.A. Zużyty sprzęt RTV i AGD można także osobiście dostarczać do Altvater Sp. z o.o., ul. Łączna 4a, Piła. Usługi w zakresie odbioru, transportu i unieszkodliwiania przeterminowanych leków z aptek na terenie Gminy Wyrzysk wykonuje firma F.H.U. „Natura” Marek Michałowski.

W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w Planie zadań na następujące aspekty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy obojętny na poszczególne elementy.

Po tak przeprowadzonej ocenie możliwe było ogólne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań.

Analiza wpływu realizacji zadań Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Wyrzysk pozwoliła wskazać grupę działań o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania aktualizacji Planu na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. W przypadku, gdy aktualizacja Planu nie zostanie wdrożona prowadzić to może do pogłębiania się problemów w zakresie ochrony środowiska, co negatywnie wpłynie na zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich założonych zadań w aktualizacji PGO pozwala na stwierdzenie, że ich realizacja spowoduje poprawę jakości środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo - kulturowego, a także wpłynie na ograniczanie zużycia zasobów środowiskowych.